

ई-स्कॉलरशीप-भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर
शिष्यवृत्ति व शिक्षण शुल्क परीक्षा शुल्क प्रदाने
योजना - रकम बँकेमार्फत अदा करणे.

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : ईबीसी-२००९/प्र.क्र.१२२/मावक-३

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : २० जुलै, २०१०

संदर्भ :-१) शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष

सहाय्य विभाग क्रमांक: ईबीसी-२००३/प्र.क्र.३०१/मावक-२, दिनांक १.११.२००३

२) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक : ईबीसी-

२००९/प्र.क्र.१२२/मावक-३, दि.११ जानेवारी, २०१०

प्रस्तावना :- भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ति योजना ही सन १९५९-६० पासून राज्य शासनाकडे केंद्र शासनाकडून हस्तांतरीत करण्यात आलेली आहे. या योजनेखाली अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रमानुसार केंद्र शासनाने विहित केलेल्या दरानुसार निर्वाह भत्ता अदा केल्या जातो. या बरोबरच शिक्षण फी, परीक्षा फी व कनिष्ठ महाविद्यालये/ महाविद्यालयांची देय असलेली फी ची प्रतिपूर्ती केली जाते. त्याचप्रमाणे शिक्षण शुल्क समितीने निर्धारित केलेल्या दराने व्यावसायिक अभ्यासक्रमांमध्ये प्रवेश घेतलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी व परिक्षा फी ची प्रतिपूर्ती केली जाते. याबाबतची कार्यपद्धती संदर्भाधिन शासन निर्णय दिनांक १.११.२००३ अन्वये विहीत करण्यात आली आहे.

सामाजिक न्याय विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ति व शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क या योजनेची रक्कम मनुष्यबळाचा वापर करून अदा केली जात असल्याने त्यामध्ये कालापव्यय व अचूकता नसल्याने या योजनेचे संगणकीकरण करून रक्कम राष्ट्रीयकृत बँकेमार्फत अदा करण्याबाबतचा धोरणात्मक निर्णय शासनाने घेतला आहे. त्यानुसार सन २०१०-११ या शैक्षणिक वर्षापासून विद्यार्थ्यांना देय ठरणारी शिक्षण फी ची रक्कम परस्पर महाविद्यालयांच्या खात्यात तसेच, महाविद्यालयांना देय ठरणारी शिक्षण फी ची रक्कम विद्यार्थी व महाविद्यालयांनी दि.३०.६.२०१० पर्यंत कोअर बँकींग सुविधा उपलब्ध आहे अशा राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये खाते उघडण्याच्या सूचना शासन निर्णय दिनांक ११.१.२०१० अन्वये दिलेल्या आहेत. सन २०१०-११ या शैक्षणिक वर्षापासून विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकाऱ्यांनी महाविद्यालये व विद्यार्थ्यांना देय ठरणाऱ्या रकमेचे वाटप ECS/CBS च्या माध्यमातून करावयाचे आहे. याकरिता जिल्ह्यातील विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांनी प्राधिकृत केलेल्या ज्या राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये विद्यार्थी व महाविद्यालयांची खाती आहेत त्या राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये संबंधीत जिल्ह्याचे विशेष जिल्हा

समाज कल्याण अधिकारी यांनी देखील खाती उघडणे आवश्यक आहे. सदर खाती उघडण्यास परवानगी देण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजना व शिक्षण फी, परीक्षा फी योजनेचे वितरण करण्यासाठी संगणकप्रणाली विकसीत करण्यात येत आहे. सन २०१०-११ या शैक्षणिक वर्षापासून विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीची रक्कम व महाविद्यालयांना देय ठरणाच्या शिक्षण फी च्या रकमेचे वाटप ECS/CBS च्या माध्यमातून करण्यासाठी सर्व विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांनी त्यांच्या जिल्ह्यातील ज्या राष्ट्रीयकृत बँकेत कोअर बँकींग सुविधा उपलब्ध आहे अशा प्राधिकृत केलेल्या बँकेत त्यांची खाती उघडण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२. संदर्भाधिन शासन निर्णय दिनांक ११.१.२०१० मधील सूचनांनुसार महाविद्यालयांना येकने रकमा वितरीत करण्याचे बंद करण्यात आले आहे व सर्व रकमा महाविद्यालयांच्या तसेच विद्यार्थ्यांच्या खात्यावर वर्ग केल्या जाणार आहेत. विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी संबंधीत जिल्ह्यात ज्या राष्ट्रीयकृत बँकांना प्राधिकृत करतील अशा बँकामध्ये महाविद्यालय व विद्यार्थी खाते उघडतील अशा प्राधिकृत बँकांमध्ये विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांचे खाते नसल्यास RTGS (Real Time Gross Settlement) मार्फत रकमा वर्ग करण्यास तांत्रिक अडचण निर्माण होऊ शकते. फक्त याच तांत्रिक कारणासाठी संबंधीत राष्ट्रीयकृत बँकेत विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांना देखील खाते उघडण्यास परवानगी देण्यात येत आहे.

३. कोषागारातून प्राप्त धनादेश विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांचे खात्यात जमा झाल्यावर, त्या खात्यातून रिझर्व बँक ॲफ इंडियाने घालून दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे RTGS (Real Time Gross Settlement) मार्फत इतर प्राधिकृत केलेल्या राष्ट्रीयकृत बँकातील खात्यांमध्ये रकमा हस्तांतरीत कराव्यात.

४. सदर बँक खात्यातून महाविद्यालयांच्या व विद्यार्थ्यांच्या खात्यावर ECS/CBS च्या माध्यमातून रकमा वर्ग करण्याची कार्यवाही संबंधीत बँक करेल याची खातरजमा विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांनी करावी.

५. सदर तांत्रिक कारणासाठी उघडण्यात आलेल्या बँक खात्यातून विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांना कोणत्याही स्वरूपाच्या रोख रकमा काढता येणार नाहीत तसेच, कोणत्याही प्रकारचे चेकबुक बँकेमार्फत घेतले जाणार नाही या अटीवर सदर खाती उघडण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

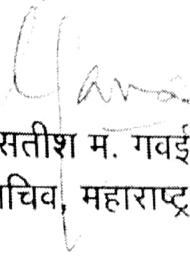
६. सन २०१०-११ या शैक्षणिक वर्षापासून संदर्भाधिन शासन निर्णय दिनांक ११.१.२०१० मधील मार्गदर्शक सूचनांनुसार सर्व विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांनी कार्यवाही करावी.

७. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ

क्र. १६५/१०/कोषा/प्र.५, दिनांक १६.७.२०१० अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. संचालक माहिती व जनसंपर्क संचालनालय यांनी या शासन निर्णयास व्यापक प्रमाणावर प्रसिद्धी द्यावी.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेवसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला
असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१००७२०१४९५३१००९ असा आहे.
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सतीश म. गवई)
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव

मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव

मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा.मंत्री, रामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव

मा.राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री, वि.जा.भ.ज. यांचे खाजगी सचिव

मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य

प्रधान सचिव, वित्त विभाग

प्रधान सचिव, माहिती व तंत्रज्ञान

प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग

प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग

प्रधान सचिव, कृषी व पदुम विभाग

सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग

संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

संचालक, कृषी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई यांना प्रसिद्धीराठी

संचालक, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद

सर्व विभागीय समाज कल्याण अधिकारी

सर्व विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी

सर्व समाज कल्याण अधिकारी, (गट-आ), जिल्हा परिषद

सर्व विभागीय शिक्षण उप संचालक

सर्व शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक)

महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२, (लेखापरीक्षा/लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर

अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

निवड नरसी (मावक-३)

Revised Scheme for award of free-studentship Examination fees and pre-matric scholarships to the SC/ST Vinukta Jatis and Nomadic Tribes students.

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

EDUCATION, SPORTS AND SOCIAL WELFARE DEPARTMENT

Resolution No. EBC. 1068/83567-J, Sachivalaya Annexe, Bombay-32, dated 24th December 1970

Read.—Government Resolution, Education and Social Welfare Department, No. BCP. 1059-E, dated 21st January 1960.

Government Resolution, Education and Social Welfare Department, No. EBC. 1066/54787-J, dated 29th August 1966.

RESOLUTION.—The question regarding revision of pattern of the scheme for award of free-studentship, examination fees and payment of prematric scholarships to the Scheduled Castes (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas), Vinukta Jatis, and Nomadic Tribes students sanctioned under Government Resolution, Education and Social Welfare Department, No. BCP. 1059-E, dated 21st January 1960, and Government Resolution, Education and Social Welfare Department, No. EBC-1066/54787-J, dated 29th August 1966, was considered by the Committee appointed under Government Resolution, Education and Social Welfare Department, No. EBC-1067/30589-J, dated 7th June 1967, to review these concessions. The Committee's Recommendations were considered by Government at length.

Revised Rules for Grant of Free-studentship and Examination Fees.—After careful consideration, Government is pleased to sanction the accompanying Revised Rules for grant of free-studentship (Appendix A) and Examination fee (Appendix B) to the students belonging to Scheduled Castes (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside the specified areas) declared under the Constitution (SC) Order, 1950 and The Constitution (ST) Order, 1950, so far as it relates to Maharashtra State, Vinukta Jatis and Nomadic Tribes which are declared as such by the State Government, studying in Educational Institutions and who or whose parents or guardians are ordinary residents of Maharashtra State. The term 'ordinary residence' means those who are staying in Maharashtra for the period of 5 years. Consequently students from outside the State who join institution in the State temporarily with the object of completing their studies will not be eligible for these concessions.

Sets of Scholarship and Rules for sanctioning these Scholarships in Schools.—After utilising the provision made in the budget for meeting the expenditure towards grant of the above concessions of free-studentships and examination fees, the available funds should be utilised for grant of scholarships to the above category of students reading in Primary, Middle, Secondary Schools and Technical High Schools. The break-up of the expenditure under the heading of grant of free-studentships, Examination fees and Scholarships during 1968-69 was as follows:—

Provision	Expenditure			Total Expenditure
	Free-studentships	Examination fees	Scholarships	
Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
30,00,000	16,57,000	4,80,500	7,85,000	29,23,560

The information collected from the Social Welfare Officers revealed that the scholarships were awarded in some of the districts as they had sufficient allotment, while other Districts could get funds only to the extent of grant of free-studentships and examination fees and hence student of the above category could not be granted scholarships. Since an expenditure of Rs. 7,85,000 is being incurred on grant of scholarships, it is possible to distribute this amount and award sets of scholarships to the above category of students studying in primary, middle, secondary schools and technical schools in all the districts, based on student population so that the scholarships are equitably distributed in all the districts. On the basis of the expenditure of Rs. 7,85,000 incurred on grant of scholarships to the above category of students during 1968-69, Government is pleased to sanction the sets of scholarships to the above category of students during 1970-71 as indicated in Appendix "E". The Director of Social Welfare should place the provision of Rs. 7,85,000/- in the first column of Appendix "E" at the disposal of the concerned Social Welfare Officers every year.

Primary School Standards I and II	Rs. 2 per month.	For Scheduled Tribes, Vimukta Jatis and Nomadic Tribes which are declared as such by State Government.
Standard III and IV	Rs. 3 per month.	
Middle School Standard V, VI, VII	Rs. 6 per Month.	For Scheduled Castes (including Nav-Budhas) Scheduled Tribes (including those outside specified areas).
High School Standard VIII, IX, X and XI	Rs. 10 per month.	Vimukta Jatis and Nomadic Tribes which are declared as such by State Government.
Tech. High School Standard VIII and IX	Rs. 30 per month.	
Tech. High School Standard X and XI	Rs. 40 per month.	

5. How the Scholarship is to be awarded. (a) Standard I to IV — (i) From 1970-71, the Social Welfare Officers should invite applications through the Heads of institutions and sanction scholarships every year on merit-cum-means to students in Standard I to IV as per recommendations of the Heads of Institutions. — (ii) Government is pleased to sanction accompanying rules for the award of Primary Schools Scholarships (Appendix 'F').

(b) Standard V to XI during 1970-71 — The Social Welfare Officers should invite applications through the Heads of Institutions and sanction scholarships on merit-cum-means to students in Standard V to XI as per recommendations of the Heads of Institutions. The Scholarships once awarded to students in Standard V and above may continue till they complete the middle school course i.e. Standard VII. Similarly, the scholarship awarded to students in Standard VIII and above, may continue till they complete their High School career i.e. pass the S.S.C. Examination. The terms and conditions of tenure of these scholarships are as indicated in paragraphs 10 and 11 of the accompanying rules for the award of these scholarships (Appendix 'C' and Appendix 'D').

6. Award of Scholarships to students who pass the Middle and High School Scholarship Examination in Standard V to XI from 1971. — (a) The Director of Publicity should be requested to issue a Press Note that all Scheduled Castes (including Nav-Budhas) and Scheduled Tribes (including those outside specified areas), Vimukta Jatis and Nomadic Tribes students reading in Std. IV and Std. VI should appear for Middle/High School Scholarships examination conducted by the Director of Education from 1970 onwards every year and that these scholarships will be awarded to those students of the above category who pass the Middle and High School scholarship examination in order of merit i.e. marks obtained in the examination. The Heads of the Institutions should bring to the notice of all the students of the above category about these examinations and get the names of students of the above category appearing for the said examinations and obtain the required number of forms from the President of the Examination Committee and supply these to the students and see that applications are sent in time.

(b) The Scheduled Castes (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas), Vimukta Jatis and Nomadic Tribes students who get the scholarships on merit out of the sets of scholarships provided by State Government from the Education Department funds for each district will be awarded scholarship Government Resolution, Education Department, No. SSG-1353, dated 2nd April 1954.

(c) The Director of Education, Poona, should furnish to the Director of Social Welfare a list of those Scheduled Castes (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas), Vimukta Jatis and Nomadic Tribes students who pass the above examinations by securing at least 45 per cent marks but could not secure marks in students who passed the examination, their district and Taluka places where they are studying, marks obtained by them in the examination and the list should be arranged district-wise in order of merit i.e. marks obtained by these students in the above examination.

(d) The Director of Social Welfare, Poona, should then send these districtwise lists to the Social Welfare Officers of the District sanctioning scholarships to students of the above category as per sets allotted to the district and also the required budget allotment at the disposal of the Social Welfare Officers.

(e) The Social Welfare Officers should then notify the sanction in the local newspapers and also communicate the sanction to the students concerned requesting them to report to him their permanent address, the name of the school they have joined and in what standard. On receipt of the details, the Social Welfare Officers should communicate the sanction to the Head of the School concerned.

(f) If the scholarship falls vacant for some reason or the other e.g. the student does not join the school etc., the Head of the Institution should inform the Social Welfare Officer concerned who should sanction scholarship to next student in order of merit.

(g) If in any district there is not a sufficient number of students who have passed the said examination in another district there are more students who have passed the said examination, the Director of Education, Poona, can divert these sets to the other district and report his action taken by him accordingly to Government.

(h) As far as possible the Head of the School should make payment of scholarship in kind i.e. books, compass-hat, uniform and other Training material and should keep proper account of the same and he should be paid to the student in the manner indicated in the rules for payment of these scholarships. Paragraph

7. Government is pleased to sanction the accompanying rules for the award of Middle School scholarships (Appendix "C") and High School Scholarships (Appendix "D").

8. The expenditure on this account should be debited to the budget head "39-Misc-Social and Developmental Organisations—D-other Misc-Organisations-Schemes in the Five-Year Plan-D-X (i)-Backward Class Welfare etc." and met from the provision made thereunder.

9. This resolution issues with the concurrence of the Finance Department *vide* its unofficial Reference No. 24740 1795-II, dated the 18th August 1870.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

R. G. SALVI,
Secretary to Government.

The Director of Social Welfare, Maharashtra State, Poona (with 500 spare copies).

The Director of Education, Maharashtra State, Poona (with 500 spare copies).

The Director of Technical Education, Bombay (with 500 spare copies).

The Director of Arts, Bombay,

The Divisional Social Welfare Officer, Bombay/Nagpur/Poona/Aurangabad.

All Collectors.

The Chief Executive Officers of all Zilla Parishads.

The Social Welfare Officers of all Zilla Parishads.

The Social Welfare Officer, Greater Bombay, Bombay.

The Accountant General, Maharashtra, Bombay.

The Senior Deputy Accountant General, Maharashtra, Nagpur.

The Pay and Accounts Officer, Bombay.

The Resident Audit Officer, Bombay.

The Examiner, Local Fund Accounts, Bombay.

All Departments of the Secretariat.

All Heads of Departments under the Several Departments of Secretariat.

All Branches in the Education and Social Welfare Department.

The Finance Department (Br.) II.

The Director of Publicity, Bombay (with a request to issue a suitable Press Note).

No. _____ of 197 _____

Copy forwarded for information and guidance to—

(3) Education, Sports and Social Welfare Department,
Government Resolution, dated 24th December 1971
83567-J.

**ECONOMICALLY BACKWARD CLASSES STUDENTS AND NON-SCHEDULED TRIBES STUDENTS
FEES TO SCHEDULED TRIBES STUDENTS AND EXAMINATION FEES TO SCHEDULED TRIBES STUDENTS**

APPENDIX 'A'

A. Freestudentships.

1. *Freestudentship.*—Freestudentship covers (1) Tuition fees (including tutorial fees), (2) Library fees,

(3) Admission fee, (4) Gymnastic fees, (5) Term fees, (6) Library fees.

2. *Who are eligible for freestudentship.*—All children of Scheduled Tribes (including New-States, Schedule Tribes (including those outside specified areas) declared under the Constitution (SC) Order, 1950, and the Constitution Tribes (including those outside specified areas) declared under the Constitution (ST) Order, 1950, so far as it relates to Maharashtra State, Vindhya Jatis and Nomadic Tribes which have been declared by the State Government, and whose parents or guardians are ordinary residents of Maharashtra, irrespective of age and income, are eligible for this freestudentship at all stages of education and in all types of recognised institutions, except for courses of part-time nature such as Motor Driving and of short-term duration, such as short-hand and type-writing, where tuition is only for three hours or less per day and also for courses for which there is no minimum educational qualification for admission. Full-time Tailoring course recognised by the Director of Technical Education should be held eligible for freestudentship.

The term "ordinary residence" means those who are staying in Maharashtra State for a period of five years. Consequently students from outside this State, who join educational institutions in this State, temporarily, with the object of completing their studies, are not eligible for award of freestudentship.

3. *Application for freestudentship.*—No student of the above category is required to make an application for award of freestudentship to any authority. The Head of the institution shall forward detailed information about the student in a form prescribed to the authority sanctioning this concession of freestudentship (i.e. Social Welfare Officer of the concerned District).

4. *Fees not to be charged.*—(i) Fees shall not be charged in any Government and non-Government institution from any pupil eligible for studentship under these rules.

(ii) Non-Government institutions shall be paid a grant-in-aid equal to fees charged by the institutions as per procedure indicated in para 7 below.

5. *Sanctioning Authority.*—The authorities sanctioning the above concession are as follows :—

<i>Nature of concessions</i>	<i>Sanctioning authority</i>
(i) Tuition fees and examination fees [to S. C./ S. T. Students] upto Pre. S. S. C.	Social Welfare Officer, Greater Bombay, so far as institutions in Greater Bombay are concerned and Social Welfare Officers of Zilla Parishads in the rest of the districts.
(ii) Tuition fees and examination fees to Backward Classes not in receipt of Government of India scholarships and not covered under Economically Backward Class scheme for post-S. S. C. course.	The Social Welfare Officer, Greater Bombay in so far as Greater Bombay is concerned and the Director of Social Welfare, Maha- rashtra State, Poona, in remaining 25 districts.
The Backward Classes covered under the category of Economically Backward Classes are eligible for freestudentship under the Economically Backward Classes scheme through the respective Educational Officers of Zilla Parishads in the State and Educational Inspector, Greater Bombay so far as Greater Bombay is concerned.	
6. <i>Conditions for awards of freestudentship.</i> —(i) This concession will be awarded to students who fail twice promotion in the same standard or class. Non-appearance at the examination shall be treated as a failure. On subsequent promotion to higher standard or class, he shall again become eligible for freestudentship.	
(ii) Continuance of freestudentship shall be subject to the regular attendance, satisfactory progress and good conduct.	
(iii) Freestudentship shall not be awarded to a pupil for more than one course of instruction simultaneously. That means it is available for <i>only one</i> course of instruction at a time.	

7. *Procedure for reimbursement of fees.*—Non-Government Education Institutions awarding freestudentship under these rules shall send their bills for reimbursement for loss of fee income to the sanctioning authorities mentioned in para 5(i) above (i.e. Social Welfare Officer, Greater Bombay, if case of the institutions situated in Greater Bombay and Social Welfare Officer, Zilla Parishads in rest of the districts) as indicated below :

(i) First instalment in September for preceding months of June, July and August.

(ii) Second instalment in December for the preceding months of September, October and November.

(iii) Third instalment in March for the preceding months of December, January and February.

(iv) Fourth instalment in June for the preceding months of March, April and May.

In case of educational institutions where fees are charged termwise, bills shall be sent to the Social Welfare Officer

quarterly.

for a period preceding three years i.e. pending over three years.

Examination fees

1. All pupils from Scheduled Caste (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas) declared under Constitution (SC) Order, 1950, and the Constitution (ST) Order, 1950 so far as it relates to Maharashtra State, Vimukta Jatis and Nomadic Tribes, which are declared as such by State Government, irrespective of income and age, shall be granted examination fees for all examinations held by Government Universities, S. S. C. and other Boards or by other agencies and institutions recognised by Government. This concession shall not be granted to students who appear and fail more than once in the same examination.

2. Examination fees shall not be reimbursed in respect of courses of part-time nature e.g. Motor Driving, Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Vimukta Jatis and Nomadic Tribes students appearing for the prescribed Government examination in type-writing and short-hand, tailoring, which are courses of short duration, shall be reimbursed the examination fees on passing the examination at the approved rate, provided they pass the examination at the first attempt.

3. Application for concession.—No students shall be required to make an application for concession of grant of examination fees to any authority. The Heads of Institutions shall forward detailed information about each student in a form prescribed by the Social Welfare Officer concerned who will sanction the fees and will countersign the bills preferred by the Heads of Institutions in this respect.

4. Claims for a period preceding three years i.e. pending over three years will not be considered without valid justification.

APPENDIX 'C'

C. Rules for the award of Middle School Scholarships to Scheduled Caste (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside the specified areas), Vimukta Jatis and Nomadic Tribes Students.

1. The student belonging to Scheduled Caste (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas) declared under the Constitution (SC) Order, 1950, the Constitution (ST) Order, 1950, so far as it relates to Maharashtra State, Vimukta Jatis and Nomadic Tribes which are declared as such by State Government, appearing for and passing the Middle School Scholarship Examination conducted by the Director of Education Poona, will be eligible for these scholarships.

2. Eligibility of candidates.—(a) The students of the above category from any institution recognised by the Department of Education will be allowed to compete the examination but no candidate who has not been a *bona-fide* pupil of one and the same school for a year i.e. from the beginning of the school year immediately preceding the examination, will be allowed to compete.

(b) In case of the *bona-fide* transfer or permanent change of residence of a parent or guardian of a pupil from one locality to another, the above condition may be relaxed at the discretion of the Educational Inspector, Greater Bombay, Education Officer, Zilla Parishad/Inspectress of Girls Schools.

(c) In case of a pupil who has changed his/her school in consequence of higher standard not being taught in the former schools, the Examination Committee formed by the Director of Education, esp admit him/her to the examination provided that the break involved is not more than 20 days.

(d) All students of the above category, irrespective of their parent's income, will be eligible for competing in Middle School Scholarship Examination.

(e) No candidate above the age of 15 years on 1st of March immediately after the annual school examination held will be eligible for the Scholarships. That is, the age limit of 12 years should be relaxed upto 15 years in favour of students of the above category to be eligible for competing the examination.

(f) No candidate who attended or was studying in Standard V or a higher standard during the year in which the Scholarship Examination is to be held or in previous year, will be eligible to compete for the scholarship.

3. Application.—Application for permission to compete at the examination must be made through the Head Master of the school in which the candidate is studying to the President of the Scholarship Examination Committee formed by the Director of Education, Poona in the prescribed form so as to reach him on or before the 5th day of the month preceding the month of examination.

The Head Masters of the schools should bring to the notice of all the students of the above category and below 15 years of age about these examinations and get the names of students in the above category appearing in said examination and obtain the required number of forms from the President of the Examination Committee supply those to the concerned students and see that the applications are sent in time.

4. Examination fees.—Candidates belonging to the above category are exempted from payment of examination fees Re. 1 Rupee only.

5. The rules and regulations of the respective boards, Govt. of India, Middle School Scholarship Examination, its bye-laws, Directives and the regulations of the Board of the City of Poona, are given in Part II of the Circular dated 15th August, 1952, issued by the Director of Education, Poona under the direction of the Director of Education, Bombay dated 1st June 1952, vide D. E. O. No. 17-1353, 1 and 2nd Circular.

6. The Director of Education should forward the names of students who have obtained the first class in the examination to the District Welfare Officer where they are studying. The Director of Education should also forward the names of the students who have obtained the first class in the examination to the Social Welfare Officer. The list should be arranged district-wise and in order of merit by classes in the examination. The list should be arranged district-wise lists to the Social Welfare Officer.

7. The Director of Social Welfare Poonj should then send these district-wise lists to the Social Welfare Officer of the concerned districts and place the same at the disposal of the Social Welfare Officer.

8. The Social Welfare Officer should then notify the selection in a local newspaper and the concerned departments concerned regular. In them to report to him the name of the school they have attended and the standard.

9. *The payment of Scholarships*—(a) The payment should be made by the Social Welfare Officer of the Zilla Parishad of the District concerned.

(b) The Social Welfare Officer after issue of necessary award of scholarships should draw the scholarship amount for the first six months i.e. from July to March in advance and send the same to the Head of Institution in respect of all Scholarship holders studying in the Institute.

(c) The Head of the Institutions should deposit the money in a Personal Deposit Account to be opened by him with the local Treasury/Sub-Treasury and draw the Scholarship in the first week of every month in advance for payment to the scholar.

(d) The Head of the Institution should send the details of accounts for the first six months to the Social Welfare Officer on receipt of which the Social Welfare Officer should draw the amount of Scholarship for the remaining three months i.e. from April to June in the month of March and send the Bank Drafts to the Heads of Institutions who should take action to deposit the Bank Draft in the Personal Ledger Account and make the payment of Scholarship amount in the first week of every month in advance to the scholar.

(e) The payment of scholarship should start from the month in which the admission is obtained. In the case of renewal of scholarship for the succeeding year, scholarship should be paid from the month following the month in which the scholar goes to Government.

10. *Value and period of tenure of scholarship*—(a) The Scholarships sanctioned by the Director of Social Welfare, Poonj will be available for three years in Standard V to VIII in recognised schools.

(b) The value of the scholarship will be Rs. 6 per month.

(c) The students of the above category residing in hostels and who earn the above scholarship funds from Education Department or Social Welfare Department should be allowed scholarship at half the rate.

11. *Conditions of service*—(a) Successful candidates will be required to join Standard V of a recognised school on or before the commencement of the next school year and any scholar not joining such a school during the first six months following the examination will be liable to forfeiture of his scholarship.

(b) Each scholarship will be tenable for three years from the commencement of the first term succeeding the examination conditionally on the regular attendance, good conduct and satisfactory progress namely passing annual examination by securing at least 45 percent marks by the holder in a recognised school to be certified by the Head of the institution.

(c) Failure to satisfy any of these conditions will render the scholar liable to the forfeiture of his scholarship by the Social Welfare Officer.

(d) Every scholar must be presented before the Government Inspector Officer (Educational) Dept. of the concerned school.

(e) The holder of scholarship cannot change his/her school without the previous permission of the Head of the concerned school.

(f) No scholar can hold, at the same time, any other Government scholarship or a scholarship from an endowment fund vested in Government without the permission of the Director of Social Welfare, Poonj.

APPENDIX 'D'

Rules for the award of High School Scholarships to Scheduled Castes and the Nav-Davidhi Scheduled Tribes
and Other Scheduled Castes outside specified areas, Vannika Jati and Nomadic Tribes students

for the award of High School Scholarships to Scheduled Castes (including Nav-Davidhi Scheduled Tribes) living outside specified areas, Vannika Jati, Nomadic Tribes which are declared as such by the State Government, and other Scheduled Castes, Vannika Jati, Nomadic Tribes which are declared as such by the State Government, and other Scheduled Tribes.

6. The Director of Education will forward to the Director of Social Welfare, lists of students of the above category who have passed the examination but could not secure merit scholarship from the officer concerned by the Director of Education, Poona. This list should indicate the names of the students of the above categories, the name of the examination securing at least 45 per cent marks, their District and Taluk, place where they are studying and marks secured by them in the examination. The list should be arranged district-wise and in order of merit i.e. marks secured in the above examination.

7. The Director of Social Welfare, Poona should then send these district-wise lists to the Social Welfare Officer of the district granting scholarships to the students as per sets allotted to the district and place the required budget before the disposal of the Social Welfare Officer.

8. The Social Welfare Officer should then notify the sanction in the local newspapers and also communicate it to the students concerned requesting them to report to him the name of the school they have joined and in what standard.

9. *The payment of Scholarships.*—(a) The payment should be made by the Social Welfare Officer of the Zilla Parishad of the District concerned.

(b) The Social Welfare Officer after lists of necessary award of scholarships should draw the scholarship amount from his personal bank from July to March in advance and send the same to the Head of Institution in respect of all Scholarships holders studying in the Institute.

(c) The Head of the Institutions should deposit the money in a Personal Deposit Account to be opened by him in the Sub-Treasury/Sub-Treasury and draw the Scholarship in the first week of every month in advance for payment to the scholars.

(d) The Head of the Institution should send the details of accounts for the first six months to the Social Welfare Officer on receipt of which, the Social Welfare Officer should draw the amount of Scholarship for the remaining three months i.e. from April to June in the month of March and send the Bank Drafts to the Heads of Institutions listed below to deposit the Bank Draft in the Personal Ledger Account and make the payment of Scholarships in the first week of every month in advance to the scholars.

(e) The payment of scholarship should start from the month in which the admission is obtained. In the case of new scholarship for the succeeding year, scholarship should be paid from the month following that from which the Director of Social Welfare, Poona, can divert these sets to the other district and reports the action taken by him to the Government.

10. *Value and period of tenure of scholarship.*—(a) The Scholarships sanctioned by the Director of Social Welfare, Poona will be tenable for three years in Standard V & VI in recognised schools.

(b) The value of the scholarship will be Rs. 6 per month.

(c) The students of the above category residing in hostels and who earn the above scholarships from Education Department or Social Welfare Department should be allowed scholarship at half the rate.

11. *Conditions of tenure.*—(a) Successful candidates will be required to join Standard V of a recognised school before the commencement of the next school year, and any scholar not joining such a school within one month following the examination will be liable to forfeiture of the scholarship.

(b) Each scholarship will be tenable for three years from the commencement of the first term succeeding the examination conditional on the regular attendance, good conduct and satisfactory progress namely, passing annual examination with not less than 45 per cent marks by the holder in a recognised school to be certified by the Head of the Institution.

(c) Failure to satisfy any of these conditions will render the scholar liable to the forfeiture of his scholarship by the Social Welfare Officer.

(d) Every scholar may be proscribed before the Government Inspecting Officer at the annual inspection of the school. The holder of a scholarship cannot change his/her school without the previous permission of the Head of the Institution.

(e) No scholar can hold, at the same time, any other Government scholarship or a scholarship from an endowment fund vested in Government without the permission of the Director of Social Welfare, Maharashtra State,

APPENDIX 'D'

Rules for the award of High School Scholarships to Scheduled Castes (including Nav-Buddhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas), Vimuktai Jatis and Nomadic Tribes students.

1. The students belonging to Scheduled Castes (including Nav-Buddhas), Scheduled Tribes (excluding those outside specified areas), Vimuktai Jatis and Nomadic Tribes which are classified as in Maharashtra State, Vimuktai Jatis, Nomadic Tribes which are classified as in State Government, shall be eligible for High School Scholarship Examination conducted by the Director of Social Welfare.

(10)

2. *Candidates.*—(a) The students of the above category from any institution of the Government Department of Education will be allowed to compete the examination but no candidate who has not been a pupil of one and the same school for a year i.e. from the beginning of the school year immediately preceding the examination will be allowed to compete.

(b) In case of the bona-fide transfer or permanent change of residence of a parent or guardian of a pupil from one locality to another the above condition may be relaxed at the discretion of the Educational Inspector, Greater Bombay Education Officer, Zilla Parishad/Inspectress of Girls Schools.

(c) In case of a pupil who has changed his/her school in consequence of higher standards not being taught in former school, the Examination Committee formed by the Director of Education, can admit him/her to the examination provided that the break involved is not more than 20 days.

(d) All students of the above category irrespective of their parents' income will be eligible for competing the High School Scholarships examinations.

(e) No candidate above the age of 18 years on 1st of March immediately after the annual school examination is held, will be eligible for the scholarship. That is, the age limit of 15 years should be relaxed up to 18 years in favour of students of the above category to be eligible for competing the examination.

(f) No candidate who attended or was studying in Standard VIII or a higher standard during the year in which the scholarship examination is to be held, or in previous year will be eligible to compete for the scholarship.

3. *Application.*—Application for permission to compete at the examination must be made through the Head Master of the School in which candidate is studying to the President of the Scholarship Examination Committee by the Director of Education, Poona in the prescribed form so as to reach him on or before the 5th day of the month preceding the month of examination.

The Head Masters of the Schools should bring to the notice of all the students of the above category below the age of 15 about these examinations and get the names of students of the above category appearing for the said examination and obtain the required number of forms from the President of the Examination Committee and supply these to the concerned students and see that the applications are sent in time.

4. *Examination fees.*—Candidates belonging to the above category are exempted from payment of examination fee of Re. 1 (Rupee one).

5. The students of the above category who appear and pass the High School Scholarship examination conducted by the Directorate of Education and get scholarship on merit out of the sets of Scholarships provided by the Education wing will be awarded scholarship by the Director of Education, Poona from the Education Department Budget as per rules sanctioned in Government Resolution, Education Department, No. SSG-1353, dated 2nd April, 1954, as revised from time to time. The students who do not secure scholarships on merit from the Directorate of Education will be awarded Scholarships by the Directorate of Social Welfare from the Social Welfare Funds on merit i.e. marks obtained in the examination. To be eligible for these scholarships from the Social Welfare Directorate, the student must secure at least 45 percent marks.

The Director of Education should furnish to the Director of Social Welfare a list of those students of the above category who pass the above examinations by securing at least 45 percent marks but could not secure merit scholarship from out of sets sanctioned by the Director of Education, Poona. This list should indicate the names of students of the above category who passed the examination, their school, District and Taluka place where they are studying and marks obtained by them in the Examination. The list should be arranged districtwise and in order of merit in marks obtained in the above examination.

6. The Director of Social Welfare, Poona should then send these districtwise lists to the Social Welfare Officer of the District sanctioning scholarships to the students as per sets allotted to the District and place the required budget allotment at the disposal of the Social Welfare Officer.

7. The Social Welfare Officer should then notify the sanction in the local news papers and also communicate the sanction to the students concerned requesting them to report to him their permanent address, the name of the school they have joined and in what standard. On receipt of the details, the Social Welfare Officer should communicate the sanction to the Head of the School concerned.

8. Payment of scholarships.—(a) Each scholarship will be tenable for four years from the commencement of first term conditionably on regular attendance, good conduct and satisfactory progress viz., passing the annual examination by securing 50 percent marks by the holder in a recognised school to be certified by the Head of Schools.

(b) Failure to satisfy any of these conditions will render the scholar liable to the forfeiture of his scholarship by the Social Welfare Officer.

(c) Every scholar must be presented before Government Inspecting Officer in the annual inspection of the schools.

(d) The holder of a scholarship cannot change his/her school without previous permission of Head of the school.

(e) No scholar can hold at the same time, any other Government scholarship or a scholarship from any other authority in Government without the permission of Director of Social Welfare, Maharashtra State, Poona.

(f) If the holder of a scholarship for some reason or other e.g. the student does not join the school etc. fails to attend school, he shall inform the Social Welfare Officer concerned who will remit the scholarship to the next school in which he joins. In such cases a for payment of scholarship will be followed.

(2) As far as possible the Head of the School should make payment of scholarships in kind i.e., books, pens, pencils, uniforms and other training material and should keep proper account of the material issued to the students. After deducting the cost of training material given to the students, the balance amount of scholarship left should be paid to the students in the manner indicated above.

10. *Value and tenure of Scholarship.*—(a) The scholarship mentioned will be tenable for four years in Standards VIII to XI in recognised secondary schools including Agricultural and Commercial High Schools.

(b) The value of the scholarship will be as under:—

Secondary Schools Standards—VIII to IX

Technical High Schools.—Standards VIII and IX

Standard X to XI

Rs.

10 p.m.

30 p.m.

40 p.m.

(c) The students of the above category residing in hostels and who earn the above scholarships from Education Department or Social Welfare Department should be allowed scholarship at half the rate.

11. *Conditions of tenure.*—(a) Successful candidates will be required to join Standard VIII of any of the recognised secondary schools including Agricultural, Technical or Commercial High Schools at the commencement of the next school year and any scholar not joining such a school before the 1st of July following the examination will be liable to forfeiture of the scholarships.

(b) Each scholarship will be tenable for four years from the commencement of the first term succeeding the examination conditionally on the regular attendance, good conduct and satisfactory progress viz. passing the annual examination by securing at least 45 per cent. marks by the holder in recognised school to be certified by the Head of the school.

(c) Failure to satisfy any of these conditions will render the scholar liable to the forfeiture of his scholarship by the Social Welfare Officer.

(d) Every scholar must be presented before the Government Inspecting Officer at the annual inspection of the school.

(e) The holder of scholarship cannot change his/her school without the previous permission of the Head of the school.

(f) No scholar can hold at the same time any other Government scholarship or a scholarship from an endowment fund vested in Government without the permission of the Director of Social Welfare, Maharashtra State, Poona.

APPENDIX 'E'

Subsidized Sets of scholarships to Scheduled Castes (including Nav Budhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas), Vimukta Jatis, and Nomadic Tribes which are declared as such by State Government.

For Scheduled Tribes, Vimukta Jatis and Nomadic Tribes only.

For Scheduled Castes (including Nav Budhas), Scheduled Tribes (including those outside the specified areas), Vimukta Jatis, and Nomadic Tribes.

	Std. I and II Rs. 2 p.m. Std. III and IV Rs. 3 p.m.	Std. V to VII Rs. 6 p.m.	Std. VIII to IX Rs. 10 p.m.	Tech. High School Std. VIII and IX Rs. 30 p.m. Std. X and XI Rs. 40 p.m.	Total No. of Scholar- ships	Allotment of funds to Social- Welfare Officers.
--	--	-----------------------------	--------------------------------	--	-----------------------------------	---

						Rs.
Greater Bombay	8 Sets 32 Sch.	60 Sets 180 Sch.	30 Sets 120 Sch.	5 Sets 20 Sch.	352	45,100
Mumbai	48 Sets 192 Sch.	48 Sets 144 Sch.	6 Sets 24 Sch.	4 Sets 16 Sch.	376	47,488
Karwar	5 Sets 20 Sch.	10 Sets 30 Sch.	2 Sets 8 Sch.	1 Set 4 Sch.	62	8,320
Nagpur	2 Sets 8 Sch.	8 Sets 24 Sch.	3 Sets 12 Sch.	1 Set 4 Sch.	48	6,922
Baroda	36 Sets 224 Sch.	72 Sets 216 Sch.	16 Sets 64 Sch.	6 Sets 24 Sch.	528	66,912
Bhopal	50 Sets 200 Sch.	60 Sets 180 Sch.	8 Sets 32 Sch.	5 Sets 20 Sch.	432	54,500
Surat	17 Sets 68 Sch.	44 Sets 132 Sch.	12 Sets 48 Sch.	3 Sets 12 Sch.	360	32,124
Patna	20 Sets 80 Sch.	46 Sets 138 Sch.	12 Sets 48 Sch.	3 Sets 12 Sch.	278	33,696

S.I. I & II
Rs. 2/- p.m.
S.I. III & IV
Rs. 3/- p.m.

S.I. V to VII
Rs. 6/- p.m.

S.I. VIII to IX
Rs. 10/- p.m.

S.I. X, S. XI
Rs. 30/- p.m.
S.I. XII & XII
Rs. 40/- p.m.

	S.I. I & II Rs. 2/- p.m. S.I. III & IV Rs. 3/- p.m.	S.I. V to VII Rs. 6/- p.m.	S.I. VIII to IX Rs. 10/- p.m.	S.I. X, S. XI Rs. 30/- p.m. S.I. XII & XII Rs. 40/- p.m.		
Poona	18 Sets 72 Sch.	56 Sets 168 Sch.	14 Sets 56 Sch.	4 Sets 16 Sch.	312	40,656
Satara	1 Set 4 Sch.	2 Sets 8 Sch.	10 Sets 40 Sch.	2 Sets 8 Sch.	112	1,128
Sangli	12 Sets 48 Sch.	30 Sets 90 Sch.	10 Sets 40 Sch.	2 Sets 8 Sch.	130	17,200
Sholapur	3 Sets 12 Sch.	48 Sets 144 Sch.	16 Sets 64 Sch.	4 Sets 16 Sch.	236	30,688
Kolhapur	1 Set 4 Sch.	26 Sets 78 Sch.	10 Sets 40 Sch.	2 Sets 8 Sch.	127	16,400
Buldhana	3 Sets 12 Sch.	16 Sets 48 Sch.	10 Sets 40 Sch.	1 Set 4 Sch.	104	12,480
Akola	8 Sets 32 Sch.	30 Sets 90 Sch.	36 Sch.	2 Sets 8 Sch.	136	16,544
Anuravati	15 Sets 60 Sch.	30 Sets 90 Sch.	20 Sets 80 Sch.	2 Sets 8 Sch.	127	16,400
Yeotmal	24 Sets 96 Sch.	36 Sets 108 Sch.	20 Sets 80 Sch.	3 Sets 12 Sch.	226	37,296
Wardha	10 Sets 40 Sch.	14 Sets 42 Sch.	16 Sets 64 Sch.	1 Sets 4 Sch.	150	18,304
Nagpur	19 Sets 76 Sch.	42 Sets 126 Sch.	58 Sets 232 Sch.	3 Sets 12 Sch.	176	54,132
Bhandara	24 Sets 96 Sch.	54 Sets 162 Sch.	24 Sets 96 Sch.	4 Sets 16 Sch.	370	45,160
Chanda	40 Sets 160 Sch.	60 Sets 180 Sch.	30 Sets 120 Sch.	5 Sets 20 Sch.	436	60,560
Aurangabad	6 Sets 24 Sch.	22 Sets 66 Sch.	16 Sets 64 Sch.	2 Sets 8 Sch.	162	20,976
Parbhani	6 Sets 24 Sch.	14 Sets 42 Sch.	12 Sets 48 Sch.	1 Sets 4 Sch.	112	14,064
Bhir	3 Sets 12 Sch.	16 Sets 48 Sch.	10 Sets 40 Sch.	1 Set 4 Sch.	104	12,480
Nanded	9 Sets 36 Sch.	26 Sets 78 Sch.	14 Sets 56 Sch.	2 Sets 8 Sch.	178	21,696
Osmansgarh	4 Sets 16 Sch.	12 Sets 36 Sch.	20 Sets 80 Sch.	3 Sets 12 Sch.	214	25,680
	412 Sets 1,548 Sch.	938 Sets 2,734 Sch.	413 Sets 1,652 Sch.	72 Sets 184 Sch.	1,112	13,344
	1,97,760	2,44,416	1,95,160	4,11,632		

(9)

for the award of Primary School Scholarships to S. T. and Other Backward Classes Students.

The students belonging to Scheduled Tribes (including those outside the specified areas), as defined under the Constitution (S. T.) Order so far as it relates to Maharashtra State, Vanchita Jatis, Detribalised and Nomadic Tribes, who are admitted as such by State Government's any Institution recognised by the Department of Education and who are bonafide pupils of the and upper school for an academic year from the beginning till the end of the school year, will be eligible for these scholarships irrespective of their parents income.

2. In case of the bonafide transfer or permanent change of residence of a parent or guardian of a pupil from one locality to another the above condition may be relaxed at the discretion of the Social Welfare Officer.

3. The Social Welfare Officer should invite applications through the Heads of Institutions at the mention scholarships every year on merits & means to students in Standard I to IV as per recommendation of the Heads of Institution.

4. *Value and Tenure of Scholarships.*—(a) The Scholarship sanctioned by Social Welfare Officer will be tenable for four years in Standard I to IV in recognised Primary Schools.

(b) The value of the Scholarship will be as under—

Primary School (Standard I and II)	... Rs. 2 per month.
Standard III and IV	... Rs. 3 per month.

(c) *Condition of tenure.*—(i) Each Scholarship will be tenable for four years from the commencement of the first term conditionally on regular attendance, good conduct and satisfactory progress viz. passing the annual examination by securing 45 per cent marks by the holder in a recognised school to be certified by the Head of School.

(ii) Failure to satisfy any of these conditions will render the scholar liable to the forfeiture of his scholarship by Social Welfare Officer.

(iii) Every scholar must be presented before Government Inspecting Officer at the annual inspection of the School.

(iv) The holder of a Scholarship cannot change his (or her) school without previous permission of Head of the School.

(v) No Scholar can hold at the same time, any other Government Scholarship or a scholarsip from an Endowment Fund vested in Government without the permission of Director of Social Welfare, M.S. Poona.

5. *Payment of scholarships.*—(a) The payment should be made by the Social Welfare Officer of the Zilla Parishads of the District concerned.

(b) The Social Welfare Officer after issue of necessary award of scholarships should draw the scholarship amount for the first nine months i.e. from July to March in advance and send the same to the Head of Institution in respect of all Scholarship holder studying in the Institute.

(c) The Head of the Institution should deposit the money in a Personal Deposit Account to be opened by him with the local Treasury/Peasants and draw the scholarship in the first week of every month in advance for payment to the Scholar.

(d) The Head of Institution should send the details of accounts for the first six months to the Social Welfare Officer on receipt of which S.W.O. should draw the amount of Scholarship for the remaining three months i.e. from April to June in the month of March and send the Bank Draft to the Head of Institution who should take care to deposit the Bank Draft in the Personal Deposit Account and make payment of Scholarship amount in the first week of every month in advance to the Scholar.

(e) The payment of scholarship should start from the month in which the admission is effected. In the case of renewal of Scholarship for the succeeding year, scholarship should be paid from the month following that from which the scholarship was paid during the previous academic year if the course of study pursued is continuous.

(f) If the scholarship holder absent for some reason or other e.g. the student does not join the school etc., the Head of the School should inform the S.W.O. concerned who will sanction the Scholarship to the next student in list, in order of merit and then above procedure of payment of Scholarship be followed.

As far as possible the Head of the School should make payment of scholarships in kind e.g. books, notebooks, compass box, uniform, other training material and should keep proper account of the material supplied studentwise. After deducting the cost of training material given to the student, the balance amount of scholarship left should be paid to the student in the manner indicated above.

STATEMENT 'C'

No. of Scholarships proposed from 1970-71 to 83/84 Students in V.J. and Namthe Tribes in Std. to IV Schools	No. of SC/ST Students in Secondary Schools	No. of Scholarships proposed from 1970-71 to 83/84 Students in Secondary Schools	No. of Scholarships awarded in Sec. Schools 1970-71 to SC/ST & N. Students in Std. V to VII in Voc. Schools	No. of Scholarships awarded in Sec. Schools 1970-71 to SC/ST & N. Students in Std. VII to XI from Std. VIII	No. of Scholarships proposed from 1970-71 to 83/84 Students in Secondary Schools	No. of Scholarships awarded in Sec. Schools 1970-71 to SC/ST & N. Students in Std. VII to XI from Std. VIII	Break up of the expenditure on scholarships	Allocation to State units/NC Unit or Sectoral units
4,825	8 Sets 32 Sch.	49,677 180 Sch.	10,828 60 Sets, 180 Sch.	98 30 Sets 120 Sch.	5 Sets 20 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	3,840 12,960 14,400 14,090	16,100 for 52.8% 100 for 33.8%
20,253	48 Sets 192 Sch.	40,944 144 Sch.	1,725 VIII to VII to VI	195 2 Sets 16 Sch.	4 Sets 16 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	23,050 10,353 2,880 11,210	47,488 for 37.6% \$120 for 62.4%
2,004	5 Sets 20 Sch.	8,740 48 Sch.	10 Sets, 48 Sch.	542 VII to VI	2 Sets 8 Sch.	1 Sets 4 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	2,400 2,160 960 2,800
1,085	2 Sets 8 Sch	7,346 24 Sch.	8 Sets, 24 Sch.	964 VIII to VII to VI	3 Sets 12 Sch.	1 Sets 4 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	960 1,728 1,440 1,680
35,465	56 Sets 224 Sch.	59,032 216 Sch.	72 Sets, 216 Sch.	5,557 VII to VI to V	6 Sets 6 Sch.	6 Sets 24 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	26,880 15,552 6,912 for 52.8% 14,080
122,903	50 Sets 200 Sch.	50,472 180 Sch.	60 Sets, 180 Sch.	2,828 VII to VI to V	6 Sets 12 Sch.	5 Sets 20 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	2,000 12,800 3,840 8,400
10,522	17 Sets 68 Sch.	37,215 132 Sch.	44 Sets, 132 Sch.	3,919 VII to VI to V	12 Sets 18 Sch.	3 Sets 13 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	8,160 9,360 2,208 8,400
12,552	20 Sets 80 Sch.	37,910 138 Sch.	46 Sets, 138 Sch.	3,016 VII to VI to V	12 Sets 48 Sch.	3 Sets 17 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	9,600 9,936 5,760 8,400
15,541	15 Sets 65 Sch.	35,200 161 Sch.	40 Sets, 161 Sch.	3,200 VII to VI to V	12 Sets 40 Sch.	3 Sets 16 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	9,600 9,936 5,760 8,400

Statement G—*contd.*

No. of Scholarships proposed from the Fund in Primary Schools	No. of Scholarships proposed from SC/ST Fund in Secondary Schools	No. of Students enrolled in SC/ST Students in Primary Schools	No. of Students awarded from SC/ST Fund in Secondary Schools	No. of Students awarded from SC/ST Fund in Secondary Schools	Breakdown of the expendi- ture on scholarships proposed from 1970-71 to SC/ ST/VII in Students for Std. VII to XI Tech. High Schools				Allotment to be placed at the disposal of the S. W. O. for grant of scholar- ships	
					1	2	3	4	5	
21. Jharkhand ..	24,828	40,281	60 Sets 100 Sch.	59,281	10,957	359	30 Sets 120 Sch.	20 Sets 120 Sch.	5 Sets 20 Sch.	19,200 60,560 for 400 scholar- ships
22. Jharkhand ..	24,828	40,281	60 Sets 100 Sch.	59,281	10,957	359	30 Sets 120 Sch.	20 Sets 120 Sch.	5 Sets 20 Sch.	19,200 60,560 for 400 scholar- ships
23. Pashchim Bihar ..	3,417	5 Sets 12 Sch.	12,121	14 Sets 42 Sch.	3,878	119	12 Sets 48 Sch.	1 Set 4 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	2,880 20,912 for 162 scholar- ships
24. Bihar ..	1,896	3 Sets 12 Sch.	13,860	16 Sets 48 Sch.	3,614	184	10 Sets 40 Sch.	1 Set 4 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	2,880 20,912 for 162 scholar- ships
25. Jharkhand ..	5,851	9 Sets 16 Sch.	21,415	26 Sets 78 Sch.	4,821	277	14 Sets 56 Sch.	2 Sets 8 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	4,320 22,250 for 178 scholar- ships
26. Jharkhand ..	2,883	4 Sets 16 Sch.	—	26,949	32 Sets 96 Sch.	7,067	20 Sets 80 Sch.	3 Sets 12 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	1,920 26,832 for 204 scholar- ships

1.	Sindri	815	4 Sets 5 Sch.	4 Sets 16 Sch.	4 Sets Middle Secondary	1,016	40,100	10					
2.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	8120	13,200						
3.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
4.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
5.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
6.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
7.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
8.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
9.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
10.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
11.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
12.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
13.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
14.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
15.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
16.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
17.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
18.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
19.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						
20.	Sukma	545	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.	5 Sch.						

शासनाचीय, अनुदानित व शासन मान्यताप्राप्त यिनाअनुदानित व कायम
यिनाअनुदानित यायसायिक राज्यासाक्षमासाठी प्रवेश घेणा-या यिमुदत
जाती, भटक्या जमाती, उत्तर मागासदगी व यिद्याधीय मागासप्रवगाच्या।
विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक सूतकाच्या प्रतिपूर्तीबाबत

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : इग्नो-२००३/ प्र.ल. ५५०/मावळ-३

मंडळालय, विस्तार भवन, मुंबई ४००००९.

दिनांक : २६ जार्व, २००८

- भाषा : १) शासन निर्णय, सालेय शिक्षण व डॉग्डा विभाग क्रमांक - एसएसएन-२१०३/
५०/०३/माशे-३, दिनांक रु.प.२००३.
२) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण शिखाम क्रमांक - युद्धसंजी-२००३/
५०/०३/विधि-४, दिनांक २५.१.२००३.
३) शासन निर्णय, वैद्यकीय शिक्षण व डॉग्डी द्रव्य विभाग क्रमांक -
एमईडी-१००३/
सीधार ५०४/माग ३/२००३/शिक्षण-२, दिनांक २५.५.०३
४) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक - टीटपा-२२०३/
(२४४०३)/तांत्रि-१, दिनांक १२.५.२००३.
५) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग
क्रमांक:इनाय-२००२/प्र.क्र. ४७४/मावळ-३, दि. ०६/१०/२००३
६) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग
क्रमांक:इनाय-२००२/प्र.क्र. ४७४/मावळ-३, दि. ०६/१०/२००३
७) शासन शृद्धीमत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग
क्रमांक:इनाय-२००२/प्र.क्र. ४७४/मावळ-३, दि. ०६/१०/२००३
८) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग
क्रमांक:विभाग-२००४/प्र.ल. ४५/मावळ-३, दि. १७/०९/२००४.

मान्यता : शासन मान्यताप्राप्त यिनाअनुदानित व कायम यिनाअनुदानित शिक्षण संस्थामधीन व्यावसायिक
व्यावसायातील (वी.ए.ड व वी.ए.ड कॉर्स घग्घन) सन २००६-०७ या दौऱ्यात्रिक घेतलेल्या यिमुदत
जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व हत्तर मागासधार्य विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक सूतकाची प्रतिपूर्ती
जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व हत्तर मागासधार्य विद्यार्थ्यांच्या घेतला. ह्याअनुषंगाने सन २००७-०८
वारप्रथम तिरी शासनाचे दिनांक १२ जार्व, २००७ च्या शासन निर्णयाच्यांचे घेतला. ह्याअनुषंगाने सन २००७-०८
या शैक्षणिक व्यावसायातील व्यावसायाची वाय जास्ताह्याचा विचाराधीन होती.

शासन निर्णय : राज्यातील व्यावसायिक, अनुदानित व शासन मान्यताप्राप्त यिनाअनुदानित व कायम यिनाअनुदानित
शिक्षण संस्थामधीन व्यावसायिक अग्यासक्षमासाठी (वी.ए.ड व वी.ए.ड कॉर्स घग्घन) सन २००७-०८ या वर्षी प्रथम
शिक्षण वारप्रथम तिरी विमुदत जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग जातीच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण सूतक
वारप्रथम विमुदत जातीच्या विमुदत जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग जातीच्या विद्यार्थ्यांना ग्रन्तीवित होता. प्रतिपूर्ती
वारप्रथम तिरी विमुदत जातीच्या विमुदत जातीच्या विद्यार्थ्यांना ग्रन्तीवित होता. प्रतिपूर्ती वारप्रथम
५०% दरमे प्रतिपूर्ती करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सदर गोपनीय अनुदानित व्यापाराच्या प्रथम अन्यासक्रमाच्या ग्रंथम
वेत्तेलेल्या विमुक्ते जाती, भटक्या जाती, विशेष नागाळ प्रधर्म इतर सामाजिक प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांचा
वार्षिकुंवारी लाग राहील.
३. या घोषनेचा लाभ शासकीय अनुदानित विनाअनुदानित तरोद कायम विनाअनुदानित नित नागासाठी विद्यार्थ्यांचा
खाती नमुद वेत्तेलेल्या अन्यासक्रमाचाची त्वां समोर नमुद घेतलेल्या परीक्षेहारा प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांचा
राहित.
- ३० आभियांत्रिकी अस्थासाठी - शासनाच्या सामायिक प्रवेश परीक्षेहारा (CET) प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांचा
रोज्या स्तरावर करण्यात येत असलेल्या (Level Cut-off) परीक्षेहारा प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांचा
हाग राहिल.
३१. आरोग्य विज्ञान अस्यासळीम - शासनाच्या सामायिक प्रवेश परीक्षेहारा (CET) प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांचा
खाती विनाअनुदानित भवायितेन्द्रियां इत्यासिस्तशनद्वारा आयोगित रामायिक परीक्षेहारा (MCQ) नित अवैध घेतलेल्या
परीक्षेहारा आणि इतर ५३ वी च्या नाकाच्या आवश्यक काढी अस्यासक्रमाचाची तात्पुरता उत्तम विद्यार्थ्यांचा
गिर्धार्थ्यांचा लाग्नु राहील. भक्ति प्रवेश क्षमतेच्या ५५% जाही अनिवार्यी वार्षीयांकिता करिता अस्यां उत्तम उत्तम
सदर स्वयंस्थापन घोटधारण्यांचे प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्यांचा लाभ वेत्तेलेल्या प्रवेशितीत अनुदान
सहाय्यारात्री नाही. तसेच अभिनन्दन विद्यार्थीही प्रवेश द्युपा-या विद्यार्थ्यांचा लाग राहिणार नाही.
३२. कृषि, पशुसंवर्गांनी बुग्यध्यवसाय विकाश क मत्स्यव्यवसाय वायासक्रमाची जाती अस्यासक्रमाचाची
शासनाची सामायिक प्रवेश घोषणा (CET) घेण्यात येत नाही. त्थाचेवी दरमात वर दी च्या गोकर्णाचा दोघाचाच
जाणा आपल्यासाठी प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना ही योग्या लाग राहिल.
४. अपक्रियाची लाग न घेता, मुण्डवेत्तेनुसार खुल्या नाढील जागावर प्रवेश घेतलेल्या विनाअनुदान जाती, भटक्या
जाती, विशेष नागासाठी प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांची नुध्या सदरची याचाना हाग राहील. विशेष
व्यवसायी जातीच्या विधता ग्रामाणपत्राची आवश्यकता राहील. तसेच विमुक्ते जाती, भटक्या व्यवसायी, विशेष नागास
प्रवर्ग व इतर नागास प्रवर्गांना नोंन निगमितेगराई आट लाग राहिल.
५. राने २००६-०७ मध्ये प्रवेश द्येण्याचा विषयक जाती, भटक्या जाती, विशेष नागास प्रवर्ग इतर सामाय
प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांचा घरीत परिषठद ३ व ४ वर्षांच वाटी लाग राहील.
६. राने २००६-०७ पूर्वी विद्यार्थी आभियांत्रिकी महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या विनाअनुदान जाती, भटक्या
जाती व विशेष नागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांचा विकाश इत्याची उपलब्धी देश राहिल.
६०. विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित भवायितेन्द्रियांची व्यावसायिक अस्यासक्रमाची विनाअनुदान
असेही विनाअनुदान जायासक्रमाचाची सन २००३-०४ या वर्षामध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी शासन निर्णय करावा
विजाका-२००३/ प्र.क्र.४४०/माध्यक-३ विनाक ३ फायूमी २००५ जुलाई शुक्रवारीला घेतलेल्या
द्यानुसार ५०% शिक्षण इत्याची रक्कम देण्य राहिल.
६१. विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित विनाअनुदानित आवश्यकीय असेही विनाअनुदान जायासक्रमाची
आरोग्यविद्यान मायालक्ष्मीजाती राने २००५-०६ व २००५-०६ या द्विवर्षी प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांचा
क्र. आयित-२००६/प्र.क्र.५०/माध्यक-३ विनाक ३५ मार्च, २००६ जुलाई शिक्षण शुक्रवारीला घेतलेल्या
द्यानुसार ७०% शिक्षण इत्याची रक्कम देण्य राहील.
६२. को विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित विनाअनुदानित आवश्यक असेही विनाअनुदान जायासक्रमाची रानन
विभागांत्रियां व इतर अन्यासक्रमाचाची शासकीय चराने विकाश इत्याची देण्य राहील.

रात्रे २००५-०६ युवा पैदलिंग नहाविल्यालयात प्रवेश घेतलेल्या इतर मागासवारीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण काढी रक्कम खालीलप्रमाणे पेंड दाढिल.

अ) विनाऽनुदानित य कायान विनाऽनुदानित नहाविल्यालयातील व्यावसायिक अभ्यासक्रमाची रजिस्ट्रेशनविधान अभ्यासक्रमासाठी सन २००३-०४ या वर्षाभद्रे प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांचाची राज्ञी निर्णय क्रमांक-२००५/प्र.क्र.५५०/मार्ग्या-३ दिनांक ९ ऑगस्टी, २००५ नुसार विशिष्ट अभ्यासक्रमासाठी त्राविक रक्कम निरक्त केली आहे. त्यानुसार शिक्षण शुल्काभे प्रवक्तम देण दाढिल.

ब) विनाऽनुदानित य कायान विनाऽनुदानित नहाविल्यालयातील व्यावसायिक अभ्यासक्रमाची राज्ञी आदोर्यविधान खालील अभ्यासक्रमासाठी सन २००५-०५ व २००५-०६ या वर्षामध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांचाची शायान क्र.आधिक-२००५/प्र.क्र.५५०/मार्ग्या-३ दिनांक २५ सार्वी, २००५ नुसार विशिष्ट अभ्यासक्रमासाठी त्राविक रक्कम निरक्त केली आहे. त्यानुसार शिक्षण शुल्काची रक्कम देण दाढील.

स) रात्रे २००५-०६ युवी प्रवेश घेतलेल्या इतर मागासवारीय विद्यार्थ्यांना फक्त वैद्यकीय अभ्यासक्रमासाठी ती वोटना जागू शाहे. अभियांत्रिकी य इतर अभ्यासक्रमासाठी जागू राहणार नाही.

६. के आवेद झारावरीय उन्नयनाचिल आणि खाडीगी मान्यताप्राप्त विनाऽनुदानित य कायान प्रथम विनाऽनुदानित विधान रोख्याभद्रे शुल्काल व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी सन २००५-२००६ या वर्षी प्रथम वर्षात प्रवेश पैतक्तेल्या विशुद्ध जास्ती, भटक्का जासाठी, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवारीय जातीच्या विद्यार्थ्यांना या प्रथमपुरुषोच लागू राहिला.

अ) वारोग्य विकास यवदी अभ्यासक्रम (वैद्यकीय, दंत, हॉमिओपॅथी, युगांी आयुर्वेद, अधिकार्यवाचार, व्याधज्ञानोपचार य नर्मिणी)

कल्य य दौत्रशिक्षण विभागातार्गत असल्याचे

पदवीक्रम	पदवी	पदव्युत्तर पदवी
अभियांत्रिकी	अभियांत्रिकी	एम.डी.ए.
वैद्यकीयवाचार शास्त्र	वैद्यकीयवाचार शास्त्र	एम.र्नी.ए.
दंत, शुल्क, सी.टी	एच.एम.सी.टी	-
	वाहतुकार्य	-

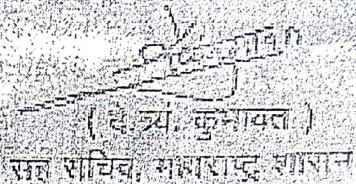
क) गुर्ही, प्रशुल्कवर्कन य दुर्घटव्यवरत्त्याप विकास य मत्स्यवक्साय शिभागातार्गत पदविका, पदमी य लघव्यातार अभ्यासक्रम तातोच यी.एस.र्नी. (जीवतंत्रज्ञान)

६. ही योजना डानियाची भारतीयांगरेता (NRI) कोट्यातील व्यवस्थापनामध्येता केप्यात येणा-या प्रवेशार्थीस व अभियांत्रिकी प्रवेश देणाऱ्या विद्यार्थ्यांना लागू राहणार नाही. त्वावप्रमाणे ही जावळत अनुसारी लोणाच्या विद्यार्थ्यांना लागू रहायाद नाही. परंतु यक किंवा दोन पिपासामध्ये अनुसारी हॉज्जन पुढच्या घर्गाल प्रवेश घेतलेल्या (Allow to Keep Toolkit (ATKit) विळालेल्या) विद्यार्थ्यांना अनुज्ञेय राहील.

७. यासाठी होणारा खर्च विशुद्ध जाती, भटक्का जास्ती, विशेष मागास प्रवर्गी आणि इतर मागासवारीयारातील प्रवाहित्या विधान शुल्क परिभा शुल्क प्रदाने या दोजनेसाठी अशालेल्या प्रवान विषयाली सन २००५-०६ या अभियक्षमीत दिलेल्या अर्थसंबंधीय सरकूद पुरवणी गागणी आणि सुधारीत अंदाजालून उगलवून काळा वित्तीय भागाविद्याल याणा.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र वासनाच्या संभवा स्थानीय उपलब्ध केला असून त्याचा जगत
क्रमांक २००८०५२६१४३०२५०७ आणि आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल याच्या आदेशानुसार व नावाने,

संत्र. संचित, महाराष्ट्र शासन

पाती-

गोराज्यपाल यांचे साचिव
मानुष्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
मानुष्यमंत्री यांचे सचिव
मान्त्री सान्त्रा यांचे खाजगी सचिव
मान्त्री ऐदकीय शिक्षण व औषधी तज्ज्ञ यांचे खाजगी सचिव
मान्त्री उच्च व तंत्रिकण यांचे खाजगी सचिव
मान्त्री शान्त्री शिक्षण व क्रोडा यांचे खाजगी सचिव
मान्त्री कृषी व गणकूम यांचे खाजगी सचिव
मान्त्री अमुख्य जाती, भटकथा जनती यांचे खाजगी सचिव
मान्त्री साचिव, महाराष्ट्र राज्य, यांचे न्यौता निष्ठायक,
प्रधान सचिव, चव्हां व तंत्रिकण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
प्रधान सचिव, कृषी व पट्टुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
प्रधान सचिव, पैद्यकीय शिक्षण व जीवधी व्यव्हयिकाग, मंत्रालय, मुंबई
सचिव, यांत्रेय शिक्षण व ग्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
मध्यसंचालक, फार्मसी व जनसेवक संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
राजालक, पिंपुवत जाती, भटकथा जनती, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (पायऱ प्रती)
सचिवालय, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

राज्य विभागीय समाजकल्याण अधिकारी

राज्य विभेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी
नवी जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, नाई-आ, जिल्हा परिषद
महालेखापाल, लेला व अनुजेशवा (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
गिरासी लेखा परीक्षा अधिकारी, पुंचई/ आंधिवाळ व होणाविकारी, मुंबई
कावे जिल्हा कोपापास अधिकारी

नियोजन विभाग, (१४३७/१४४१), मंत्रालय, मुंबई
प्रित विभाग, (व्यव्हय १४/अर्थव्यापाल्य-१/अर्थसंकाल्प-५), मंत्रालय, मुंबई
इंडियालाल, तेला व कोशागार, सगणका कर्दा, नर्यन प्रशासन भवन, प. का. गजला, मुंबई
ग्रंथालय, गांधी एवं विद्यालयांच्या ग्रंथालय, विद्यालयांच्या, पुंचई (दोन प्रती)
झामाजिक व्यापार विभागातील राज्य उपसचिव/अवूस सचिव/कावे अधिकारी
नियंत्र नारी साधना वे

(25) 1/25

(71) 94

**१२३४६ भागात प्रक्षेपिच्या १८०५वीं शौकांपत
रापलंती लागु करण्याराबत..**

महाराष्ट्र, भारत

शासन कल्पाण, सात्कृतक कर्म्म व छोहा अभ्याग,
शासन अन्वयित्र ग्रंथांकः क्रौंचीसो ११९५/पु. १२५१/मार्क-२,
क्रांतिप दिलार भवन, मुंबई-११००३२.

दिनांक: २१ ऑगस्टो द्वार, १९९६.

वाच: १) शासन अन्वयित्र, शासन कल्पाण, सात्कृतक कार्य, व छोहा अभ्याग।
मुंबई क्रौंचीसो ११९५/पु. १२५१/मार्क-२, दिनांक २२ एप्रैल, १९९५।

शासन अन्वयित्र हुपरोपते भासन अन्वयित्र वये राष्ट्राधीन लिंगांकते देखाल्यन वाती।
ज्ञानातीत आपोत शासन अवाति सात्कृतक क्षमा त्या जाती म्हातोनांना और्हांणक
त्वावातीत आवात उसे शासन दिला अर्नीषेत करण्यात वाते, वाइत या-
त्वावातीत आवात प्रयत्नाच्या अवास्थाना वाता घटोत व अन अन्वयित्र अनुभू-
वाचित्या श्रीकृष्णक शासनातीत लागु करण्यात शासन भेदरी घेत जाते।

२) श्री योगनांद दान १९९५-९६ भौवांणक वजपिएरुन अवलात प्रैर्कं।

३) अनुचितं वापी अवातीत्या अवायातिठं वेतेत्या सर्व तोपोणक लिंगांक
हुपते क्षमा अवासन अवायात्या अवायातिना अवायात्या त्वावात लागु करण्यात पेत
जाहेत.

४) **१२३४६ भागात प्रक्षेपित्र वापीतीते शासन वाते और्हांणक
शासनाकडून गतीषु खेळा अवायात लेखा आपोतक व रासाना लिंगा और्हांणक
त्वावातीत अनुभूव राहितीत उसे शासन अवायात्या अर्नीषेत वास्यारा त्यातीते वाती, वापोतीत
वायायायायाया उपायोक रावलीते लिंगा वापोतीत नमुद वेतेत्या और्हांणकपातुच
वायायायाया उपायोक रावलीते लिंगा वापोतीत वायायायायाया उपायोक रावलीते लिंगा काती,
वायायायायाया उपायोक रावलीते लिंगा वापोतीत वायायायाया उपायोक रावलीते लिंगा काती,
ज्ञानातीत वायायायायायाया उपायोक रावलीते लिंगा वापोतीत वायायायाया उपायोक रावलीते लिंगा
वायायायायायाया उपायोक रावलीते लिंगा वापोतीत वायायायाया उपायोक रावलीते लिंगा
जाती, ज्ञानातीत वायाया उपायोक रावलीते लिंगा वापोतीत वायायायाया उपायोक रावलीते लिंगा।**

५) वा ओमेनदर वोणारा शर्म शासनां द्वारा एस-५, २२३५-नांनुदीप जाती,
बिस्तुवातीत काती व द्वारा गांगाक्षणित्र अव्याप-७२-नांगांवणग्यित्र १२८८-१९९५-
द्वारा उपायोक वापोतीत लोगनां वायाय योगनार्तीतित योगना-७०-१२४्यदृत्तपा/
वायायेत्य॒-७०८८क वापोतीत मागाय प्रक्षेपित्र अव्याप-७२-नांगांवणग्यित्र १२८८-१९९५-
वायायेत्य॒-७०८८क वापोतीत मागाय प्रक्षेपित्र अव्याप-७२-नांगांवणग्यित्र १२८८-१९९५-
वायायेत्य॒-७०८८क वापोतीत मागाय प्रक्षेपित्र अव्याप-७२-नांगांवणग्यित्र १२८८-१९९५-
महाराष्ट्र द्वारा लिंगांक प्रक्षेपित्र व पत्रावत दीगत्या झौथोः५५, १९६१च्या लाई, १८३
अनुभूव रावलीते वापोतीते लिंगा वापोतीते लिंगा वापोतीते लिंगा वापोतीते लिंगा।

गुरुगण्यम् तरतुद्धून आगामप्रथमं पादा.
 गुरुगण्यम् प्रथमं खण्डात् अनेकां विवरते
 द. एत ग्रन्थं अनेकां विवरते अनेकां विवरते अनेकां विवरते
 अनेकां विवरते अनेकां विवरते अनेकां विवरते
 (५.१०.१९४६ इन्द्रिय अनेकां विवरते अनेकां विवरते अनेकां विवरते
 महाराष्ट्राये राज्यपाल वाचा आदेशानुसार इन्द्रिय
 महाराष्ट्राये राज्यपाल वाचा आदेशानुसार इन्द्रिय

विवरते सोनावणी

[व. वि. सोनावणी]
 मुक्तांचला, तपाळा उल्लिप.

पाठ्य:

समाज, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 समाज कल्याण, पुणे.

समाज कल्याणी तमाज कल्याण आधकारी
 समाज कल्याणी आधकारी, जिला पारिषद
 समाज कल्याण कल्याण आधकारी
 समाज कल्याण आधकारी, जिला पारिषद
 समाज कल्याण आधकारी, जिला पारिषद.

महाराष्ट्राकार, महाराष्ट्र-२, मुंबई
 महाराष्ट्राकार, महाराष्ट्र-२, नागपूर.

महाराष्ट्राकार, पांडुती इ. जनरीफ़, मुंबई, ५२०-१०००२२.
 महाराष्ट्राकार, पांडुती इ. जनरीफ़, मुंबई, ५२०-१०००२२.

महाराष्ट्राकार, मंत्रालय, मुंबई-५२००३२

अनेकां विवरते अनेकां विवरते अनेकां विवरते.

राज्यातील शासन मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणाऱ्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काच्या प्रतिपूर्तीची योजना शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून पुढे सुरु ठेवण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्र. इबीसी -२०१६/प्र.क्र. २२१ /शिक्षण-१,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांक : ३१ मार्च, २०१६.

वाचा : १) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, क्र.टीईएम -२०१५/
प्र. क्र. २१९/तांशि-४, दिनांक ३१ मार्च, २०१६.

प्रस्तावना :

शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, कृषि विभाग, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय आणि मत्त्यव्यवसाय विभाग या विभागांच्या अधिपत्याखालील मान्यता प्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित संस्थांमध्ये प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्ती करण्याबाबतचा धोरणात्मक निर्णय शैक्षणिक वर्ष २००६-०७ पासून घेतलेला आहे. सदरहू निर्णय शैक्षणिक वर्ष २००७-०८, २००८-०९, २००९-१०, २०१०-११, २०११-१२, २०१२-१३, २०१३-१४ व २०१४-१५ मध्ये कायम ठेवण्यात आलेला आहे. सदरहू योजना शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून सुरु ठेवण्याबाबतच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या प्रस्तावास मा.मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मान्यता घेण्यात आली असून त्यासंदर्भातील उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या दिनांक ३१ मार्च, २०१६ च्या शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्ती करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :

राज्यातील शासकिय, अशासकिय अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालये /तंत्रनिकेतने आणि शासकिय विद्यापीठात विनाअनुदानित तत्वावर सुरु असलेल्या निवडक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्ती योजना शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून पुढे सुरु ठेवण्यास खालीलप्रमाणे शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे :-

१. प्रचलित शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजना शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून पुढे अंमलबजावणी करण्यात यावी.
२. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीस दरवर्षी मंत्रिमंडळाची मान्यता न घेता धोरण म्हणून सदर योजनेस मान्यता देण्यात यावी.

३. सदर योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भातील सुधारीत पद्धतीचा पुढील शैक्षणिक वर्ष संपण्यापूर्वी विभागाने सविस्तर आढावा घ्यावा.

४. तसेच सदर योजनेच्या अंमलबजावणीकरिता आवश्यक असलेला निधी प्रत्येक वित्तीय वर्षी अर्थसंकल्पीत करून उपलब्ध करण्यात यावा.

५. सदर योजनेचे मूळ निकष न बदलता अंमलबजावणीत सुधारणा करण्याचे अधिकार प्रशासकीय विभागांस वित्त विभागाच्या सल्ल्याने प्रदान करण्यात आले आहेत.

त्यानुसार सदरहू योजना शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून पुढे सुरु ठेवण्यास खालील सुधारित अटी व शर्तीनुसार मान्यता देण्यात येत आहे-

अ) आरोग्य विज्ञान पदवी अभ्यासक्रम (वैद्यकीय, दंत, होमिओपैथी, युनानी, आयुर्वेद, भौतिकोपचार, व्यवसायोपचार व नर्सिंग) :- असोशिएशन ऑफ मॅनेजमेंट्स ऑफ अनेडेड प्रायव्हेट मेडीकल अॅड डेंटल कॉलेजेस ऑफ महाराष्ट्र, मुंबई यांनी आरोग्य विज्ञान अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षास राबविलेल्या प्रवेश प्रक्रियेतून अथवा शासनाच्या सामाईक प्रवेश परीक्षाद्वारे प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना ते त्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण करेपर्यंतच्या कालावधीसाठी लागू राहील. मात्र सदर प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर रिक्त राहिलेल्या जागांवर संस्था स्तरावर प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना जरी अशा प्रवेशांना प्रवेश नियंत्रण समितीने मान्यता दिली असली तरी या योजनेचा लाभ होणार नाही.

ब) उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत- राज्यातील विनाअनुदानित महाविद्यालये /तंत्रनिकेतनांसमवेत शासकीय व अनुदानित महाविद्यालये /तंत्रनिकेतने आणि शासकीय विद्यापीठातील विनाअनुदानित तत्वावर चालविली जाणारी व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना लागू राहील.

या योजनेमध्ये खालील अभ्यासक्रमांचा समावेश राहील :-

पदविका	पदवी	पदव्युत्तर पदवी
अभियांत्रिकी	अभियांत्रिकी	एम.बी.ए./एम.एम.एस.
औषधनिर्माणशास्त्र	औषधनिर्माणशास्त्र	एम.सी.ए.
एचएमसीटी	एचएमसीटी	--
--	वास्तुशास्त्र	--

क) कृषी, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग :- राज्यातील चारही कृषी विद्यापीठांतर्गत कार्यरत असलेल्या मान्यता प्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित विद्यालये/महाविद्यालयांमधील शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषदेने निर्धारित केलेल्या दराप्रमाणे शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती पुढील अभ्यासक्रमांसाठी ही प्रतिपूर्ती योजना लागू राहील.

कृषी विद्यालये (पदविका)

दुग्ध व्यवसाय विकास (पदविका)

कृषी व संलग्न विषयांची महाविद्यालये (पदवी व पदव्युत्तर)

कृषी जैव तंत्रज्ञान महाविद्यालये (पदवी व पदव्युत्तर)

कृषी अन्न तंत्रज्ञान महाविद्यालये (पदवी व पदव्युत्तर)

ड) महाराष्ट्र शासनाच्या बी.एड व डी.एड. अभ्यासक्रमाच्या प्रतिपूर्तीसाठी पूर्वीचे आदेश लागू राहील. सदर अभ्यासक्रमांची प्रतिपूर्ती राज्य शासनाच्या अनुक्रमे उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग व शालेय शिक्षण विभागाने निश्चित केलेल्या दराप्रमाणे अनुज्ञेय राहील.

२) सदरहू योजना सन २०१५-१६ पासून पुढे खालील अटी व शर्तीनुसार लागू राहील :-

(१) राज्यातील मान्यता प्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये व्यवसायिक अभ्यासक्रमासाठी सन २०१५-१६ या शैक्षणिक वर्षापासून प्रथम वर्षात प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती, व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काची १०० टक्के प्रतिपूर्ती व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काची ५० टक्के प्रतिपूर्ती त्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत अनुज्ञेय राहील.

(२) विमुक्त जाती व भटक्या जमाती, इतर मागास प्रवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रूपये ४.५० लाखाच्या मर्यादित असावे. या योजनेचा लाभ प्रथम वर्षाकरिता मिळाल्यानंतर ही सवलत त्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत अनुज्ञेय राहील. अशा विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या वर्षापासून दरवर्षी उत्पन्नाचा दाखला सादर करण्याची आवश्यकता राहणार नाही.

(३) आरक्षणाचा लाभ न घेता गुणवत्तेनुसार खुल्या गटातील जागांवर प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती, इतर मागास प्रवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी सुध्दा सदर योजना लागू राहील.

(४) उपरोक्त योजना फक्त शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनाच लागू राहील.

(५) तंत्रशिक्षणाशी निगडीत पदविका, पदवी, पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांसाठी या योजनेचा लाभ ज्या विद्यार्थ्यांनी शासनाच्या केंद्रीभुत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (CAP) प्रवेश घेतला आहे, अशाच विद्यार्थ्यांना लागू राहील. मात्र सदर प्रवेश पक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर रिक्त राहिलेल्या जागांवर संस्थास्तरावर प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना जरी अशा प्रवेशांना प्रवेश नियंत्रण समितीने मान्यता दिली असली तरी या योजनेचा लाभ होणार नाही.

(६) थेट द्वितीय वर्ष अभियांत्रिकी तसेच औषध निर्माण शास्त्र तसेच पदवी अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांनी जर शासनाच्या केंद्रीभुत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (CAP) प्रवेश घेतला असेल तरच त्यांना प्रतिपूर्ती योजनेचा लाभ होईल. मात्र सदर प्रवेश पक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर रिक्त राहिलेल्या जागांवर संस्थास्तरावर प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना जरी अशा प्रवेशांना प्रवेश नियंत्रण समितीने मान्यता दिली असली तरी या योजनेचा लाभ होणार नाही.

(७) सदरहू योजनेचा लाभ एआरईई कोट्यातून प्रवेश घेणाऱ्या महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती, इतर मागास प्रवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना लागू राहील.

(८) सदर योजना ही खाजगी अभिमत विद्यापीठ अथवा खाजगी स्वयंअर्थसहायीत विद्यापीठातील अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांना लागू राहणार नाही.

(९) सदर योजनेतर्गत देण्यात येणारा लाभ हा शासनाने निश्चित केलेल्या निवडक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी केवळ महाराष्ट्र राज्यातील अधिवास प्रमाणपत्र असणा-या विद्यार्थ्यांसाठीच मर्यादित राहिल.

(१०) शासनाच्या विविध शिष्यवृत्ती योजनांपैकी केवळ कोणत्याही एकाच योजनेंतर्गत लाभ मिळण्यास संबंधित विद्यार्थी पात्र असेल. म्हणजे अन्य योजनेच्या माध्यमातुन विद्यार्थी कोणत्याही शिष्यवृत्ती / शुल्क प्रतिपूर्तीचा लाभ घेत असल्यास तो विद्यार्थी या योजनेंतर्गत लाभ मिळण्यास पात्र असणार नाही.

(११) आरोग्य विज्ञान पदवी अभ्यासक्रम, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागातंर्गत येणारे अभ्यासक्रम व कृषी, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागातंर्गत येणारे अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश घेतलेल्या लाभार्थी विद्यार्थ्यांने नियमितपणे महाविद्यालया / तंत्रनिकेतनामध्ये शिक्षणासाठी वर्गात उपस्थित राहणे आवश्यक राहिल व प्रत्येक सत्र अथवा वर्षाची परीक्षा देणे आवश्यक राहिल. केवळ विशिष्ट परिस्थितीत विशेषतः आजारपणाच्या कारणास्तव परीक्षा देणे शक्य झाले नसल्यास संबंधित विद्यार्थी व शैक्षणिक संस्थेने तशी शिफारस केल्यानंतर संबंधीत सक्षम अधिकारी यांनी तसे प्रमाणित करणे आवश्यक राहिल.

(१२) पात्र लाभार्थी विद्यार्थी व्यावसायिक अभ्यासक्रमाकरिता प्रवेश घेतल्यानंतर एखादया सत्राची (सोमिस्टरची) परीक्षा दिली नसल्यास अथवा एखादया शैक्षणिक वर्षात अनुत्तीर्ण झाल्याने त्या वर्षासाठी प्रवेश मिळाला नसल्यास पुढील वर्षाकरिता सदर योजनेंतर्गत सदर विद्यार्थी लाभ मिळण्यास अपात्र राहिल.

तथापि, तदनंतर पुनश्च: त्या सत्र/वर्षात परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतर अथवा अंशात: पास (ATKT) झाल्याने त्या अभ्यासक्रमाच्या पुढील शैक्षणिक वर्षासाठी प्रवेश मिळाल्यास सदर योजनेतील लाभासाठी पुन्हा पात्र ठरेल.

(१३) परंतु असे पात्र लाभार्थी विद्यार्थी अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतल्यानंतर संपूर्ण अभ्यासक्रमाच्या एकूण कालावधीत दोन किंवा त्यापेक्षा अधिक वेळी पूर्णतः अनुत्तीर्ण झाल्यामुळे त्या अभ्यासक्रमाच्या पुढील शैक्षणिक वर्षासाठी प्रवेश मिळाला नसेल तर संबंधित विद्यार्थी प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाच्या उर्वरित कालावधीसाठी सदर योजनेंतर्गत लाभाकरिता कायमस्वरूपी अपात्र ठरेल.

(१४) लाभार्थी विद्यार्थी व संबंधित शिक्षण संस्था यांनी सदर योजनेंतर्गत लाभ घेण्यासाठी सादर केलेल्या अर्जात चूकीची अथवा दिशाभूल करणारी माहिती सादर केल्यास त्यास उर्वरित अभ्यासक्रमाच्या कालावधीसाठी लाभ देण्यात येणार नाही. तसेच, त्या विद्यार्थ्याला/संस्थेला त्यांनी सादर केलेल्या चूकीच्या माहितीच्या आधारे त्यापूर्वी मिळालेल्या लाभाच्या संपूर्ण रकमेची व्याजासह वसूली करण्यात येईल व कोणत्याही योजनेंतर्गत संबंधित विद्यार्थ्यांस शिष्यवृत्ती/शुल्क प्रतिपूर्ती मिळण्यास प्रतिबंधित केले जाईल. या संदर्भातील सर्वस्वी जबाबदारी ही योजनेची अंमलबजावणी करणा-या सक्षम प्राधिकाऱ्याची असेल.

(१५) संबंधित विद्यार्थी स्वतःच्या चुकीच्या वर्तनामुळे समाधानकारक शैक्षणिक प्रगती करीत नसल्याबाबत किंवा संबंधित प्राधिकाऱ्याच्या पूर्वपरवानगीशिवाय अनियमितपणे गैरहजर राहणे इत्यादी स्वरूपाचे गैरवर्तन करत असल्याबाबत संबंधित शैक्षणिक संस्थेच्या प्रमुखाने निर्दर्शनास आणले तर अशा विद्यार्थ्यांची शुल्क प्रतिपूर्ती थांबविण्यात किंवा रद्द करण्यात येईल.

(१६) ज्या अभ्यासक्रमाकरिता पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यांस प्रतिपूर्ती प्रदान करण्यात आली आहे तो अभ्यासक्रम संबंधित विद्यार्थ्यांने मध्येच सोडला तर अशा विद्यार्थ्यांस प्रदान केलेल्या प्रतिपूर्तीची रक्कम राज्य शासनास योग्य वाटल्यास त्याच्या/तिच्याकडून वसुल केली जाईल.

(१७) सदर योजनेच्या अंमलबजावणीबाबतच्या कोणत्याही पूर्वसूचना न देता बदल अथवा सुधारणा करण्याचे अधिकार शासनास राहतील व असे बदल केल्यामुळे कोणत्याही प्रकारचे नुकसान झाल्याबाबतचा दावा कोणत्याही विद्यार्थ्यांस किंवा शैक्षणिक संस्थेस अथवा विद्यार्थ्यांच्या पालकांना शासनाच्या विरुद्ध करता येणार नाही.

(१८) सदर योजनेच्या लाभाकरिता शासकीय अथवा शासन अनुदानित शैक्षणिक संस्था किंवा शासकीय विद्यापीठ वगळून अन्य सर्व खाजगी विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थांमधील पात्र विद्यार्थ्यांचे प्रवेश व विद्यार्थ्यांकडून आकारावयाचे असलेले शिक्षण शुल्क हे महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक (प्रवेश व शिक्षण शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम २०१५, मधील तरतूदीनुसार शुल्क नियामक प्राधिकरणाकडून प्रत्येक वर्षी निश्चित करून अंतिम करणे आवश्यक राहील.

(१९) सदर योजनेतर्गत पात्र असणारे व्यावसायिक अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या संबंधित शैक्षणिक संस्थांनी पुढील ३ वर्षांच्या आत म्हणजेच शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ पर्यंत सक्षम शिखर संस्थेकडून मूल्यांकन व दर्जाचा मानांकन प्राप्त करणे (Assesment and Accreditation) आवश्यक राहील. तदनंतर शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० पासून संबंधित शिखर संस्थांकडून मूल्यांकन व दर्जा निश्चिती करून मूल्यांकन प्राप्त न केल्यास अशा संस्थांना मूल्यांकन व दर्जा मानांकन प्राप्त होईपर्यंत या योजनेतून वगळण्यात येईल व त्या वर्षापासून केवळ मानांकन प्राप्त करणाऱ्या शैक्षणिक संस्थेमध्ये प्रथम वर्षासाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरिताच सदर योजना लागू राहील.

शुल्क प्रतिपूर्तीच्या वितरणाची कार्यपद्धती:-

(०१) सदर योजनेतर्गत शैक्षणिक संस्थांमधील सर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना प्रवेश घेणा-या पात्र लाभार्थीचे अर्ज संगणकीय ऑनलाईन प्रणालीद्वारे स्विकारण्यात यावे.

(०२) विमुक्त जाती व भटक्या जमाती, इतर मागास प्रवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांकरिता निश्चित केलेल्या त्याच्या कुटुंबाची (दोन्ही पालकांची एकत्र) उत्पन्न मर्यादा ही सक्षम अधिकाऱ्याने प्रमाणित केल्याची खातरजमा करणे आवश्यक असून उत्पन्न प्रमाणपत्र हे किमान संबंधित तहसिलदार यांचे असावे.

(०३) प्रत्येक लाभार्थी विद्यार्थ्यांचा आधार क्रमांक किंवा विशिष्ट संगणकीय क्रमांक नमूद करून संबंधित विद्यार्थी प्रत्येक वर्षाच्या प्रथम सत्राच्या / वर्षाच्या परीक्षेस बसला असल्याबाबत संगणकीय प्रणालीद्वारे खातरजमा करून त्या विद्यार्थ्यांची सर्व माहिती शैक्षणिक संस्थेने ऑनलाईन स्वरूपात प्रमाणित करून ऑनलाईन अर्ज सक्षम अधिका-याकडे सादर करणे आवश्यक राहिल.

(०४) प्रत्येक लाभार्थी विद्यार्थी हा संबंधित शैक्षणिक संस्थेत प्रवेश घेतल्याची अथवा शिक्षण घेत असल्याची व शैक्षणिक संस्थेत बनावट विद्यार्थ्यांची नोंद नसल्याची संगणकीय प्रणालीद्वारे पडताळणी करणे आवश्यक असेल.

(०५) सक्षम प्राधिका-यास ऑनलाईन अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर त्यामधील विद्यार्थ्याची सर्व माहिती व त्यास दिलेला प्रवेश हा प्रवेश नियमन प्राधिकरणाद्वारे वैध ठरविण्यात आल्याची पडताळणी करावी.

(०६) पात्र विद्यार्थ्याची माहिती आधार क्रमांक किंवा विशिष्ट संगणकीय क्रमांकाशी संबंधित शैक्षणिक संस्था/विद्यापीठ यांचेकडील अथवा अन्य उपलब्ध व्यक्तिगत माहितीशी संलग्नीत झाल्यानंतर संबंधित विद्यार्थी प्रत्यक्षात शैक्षणिक संस्थेत शिकत असल्याची आणि शैक्षणिक वर्षाच्या प्रथम सत्राच्या परीक्षेस बसला असेल अशा व केवळ उपरोक्त नमूद सर्व अटी/शर्तीची पूर्तता करत असलेल्या पात्र विद्यार्थ्यानाच सदर योजनेतील लाभासाठी पात्र समजण्यात येईल.

(०७) ज्या अभ्यासक्रमांना सत्र परीक्षा पद्धती लागू नाही, अशा अभ्यासक्रमाकरीता संबंधित विद्यार्थ्याचा प्रवेश हा प्रवेश नियमन प्राधिकरण व संबंधित विद्यापीठाने निश्चित केल्यानंतर विद्यापीठाच्या पटावर नोंदविण्यात आलेला नोंदणी क्रमांक तपासून संबंधित अभ्यासक्रमास प्रवेश घेणा-या पात्र विद्यार्थ्याला व सहा महिन्याचे पट पडताळून त्याला प्रमाणपत्र दिल्यावर लाभासाठी निश्चित करण्यात येईल. संस्थेने खोटे प्रमाणपत्र दिल्यास संस्थेवर कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.

(०८) अशा पात्र विद्यार्थ्याची विहित मर्यादेतील प्रतिपूर्ती सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून ही थेट स्वरूपात संबंधित शिक्षण संस्थेला त्यांच्या बँक खात्यात ECS द्वारे प्रतिपूर्ती करणे आवश्यक असेल.

(०९) वरीलप्रमाणे पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यासाठी शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती केल्यानंतर दरवर्षी अशा लाभार्थी विद्यार्थ्याची अभ्यासक्रम व शैक्षणिक संस्थानिहाय सविस्तर यादी ही समाजकल्याण आयुक्तालय व विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास प्रवर्ग व विशेष मागास वर्ग कल्याण संचालनालयाच्या सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी त्यांच्या संकेतस्थळावर न चुकता प्रसिद्ध करणे बंधनकारक असेल.

(१०) तसेच सदर योजनेतर्गत पात्र लाभार्थ्यापोटी शासनाकडून संबंधित शैक्षणिक संस्थांना अदा करण्यात येणाऱ्या शुल्क प्रतिपूर्तीबाबत विविध विभागांच्या अखत्यारीतील सर्व सक्षम प्राधिकारी किंवा नेमून दिलेल्या त्यांच्या प्रतिनिधीद्वारे वेळोवेळी दरवर्षी लाभार्थ्याची शैक्षणिक प्रगती व उपस्थिती बाबत खात्री करावी. त्यासाठी आवश्यक त्या सूचना वेळापत्रकासह सक्षम प्राधिकारी व संनियंत्रण अधिकाऱ्यांनी निर्गमित करावीत. तसेच या योजनेतील त्रुटी संदर्भातील निरीक्षण व फलनिष्पत्तीचा अहवाल सक्षम प्राधिकाऱ्यांमार्फत शासनास न चुकता वेळोवेळी सादर करणे अनिवार्य असेल.

यावर होणारा खर्च खालील लेखाशीर्षाखाली मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा :-

अ) मागणी क्रमांक एन-३, २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, ०१-अनुसूचित जातीचे कल्याण, २७७-शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-राज्य योजनांतर्गत योजना, (०४)(२०) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकोत्तर शिक्षणासाठी शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने (विघयो) (२२२५ ३८०५) (योजनांतर्गत), ३४-शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने

ब) मागणी क्रमांक एन-३, २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, ०१-अनुसूचित जातीचे कल्याण, २७७-शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- (०२) शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने, (०२)(१७) राज्यातील इतर मागासवर्ग विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने (२२२५ ३२३३) (योजनांतर्गत), ३४-शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने

क) मागणी क्रमांक एन-३, २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, ०१-अनुसूचित जातीचे कल्याण, २७७-शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- (०२) शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने, (०२)(०४) शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने (२२२५ ०८०६) (योजनेतर), ३४-शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने

ड) मागणी क्रमांक एन-३, २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, ०१-अनुसूचित जातीचे कल्याण, २७७-शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- (०२) शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने, (०२)(१४) विशेष मागासप्रवर्ग विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती/शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने (२२२५ २५९६) (योजनेतर), ३४-शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१६०३३११६२९१७५२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने स्वाक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Uttam Shivram Lonare

Digitaly signed by Uttam Shivram Lonare
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra,
ou=Joint Secretary, postalCode=400032,
st=Maharashtra, cn=Uttam Shivram Lonare
Date: 2016.04.01 16:28:05 +05'30'

(उ.शि.लोणारे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १)मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २)मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३)मा.मंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा.मंत्री, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा.मंत्री, कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
- ७) मा.राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
- ८)मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ९)अपर मुख्य सचिव, कृषी व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०)अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११)अपर मुख्य सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२)अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३)प्रधान सचिव (पदुम), कृषी व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १५) संचालक, वि.जा.भ.ज., इ.मा.व विशेष मागास वर्ग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १६)संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- १७)संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

- १८) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई^(प्रसिद्धीसाठी)
- १९) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
- २०) महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
- २१) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २२) सर्व प्रादेशिक उपायुक्त/सहायक आयुक्त, समाजकल्याण विभाग,
- २३) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- २४) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- २५) कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग (व्यय-१४/अर्थ-५), मंत्रालय, मुंबई.
- २६) कक्ष अधिकारी, विधानमंडळ अनुसूचित जाती कल्याण समिती, विधानभवन, मुंबई
- २७) निवड नस्ती (कार्यासन शिक्षण-१).

राज्यातील शासन मान्यताप्राप्त खाजगी
विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित
संस्थांमधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश
घेणाऱ्या अनुसूचित जाती विमुक्त जाती भटक्या
जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास
प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काच्या
प्रतिपूर्तीबाबत.....

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक - इबीसी-२०११/प्र.क्र.१६४/शिक्षण -१

मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ३ फेब्रुवारी, २०१२.

प्रस्तावना- शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, कृषी विभाग व पशुसंवर्धन दुग्धव्यवसाय आणि मत्सव्यवसाय विभाग या विभागाच्या अधिपत्याखालील मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षात प्रवेश घेणाऱ्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना फी प्रतिपूर्ती करण्याबाबत बाब शासनाच्या विचाराधिन होती. त्या अनुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतलेला आहे.

शासन निर्णय - राज्यातील शासन मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी सन २०११-१२ या वर्षां प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क समिती, प्राधिकरण किंवा परिषदने निर्धारित केलेल्या दराप्रमाणे शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काची प्रतिपूर्ती खालील अटीच्या अधीन राहून शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ) आरोग्य विज्ञान पदवी अभ्यासक्रम (वैद्यकीय, दंत, होमिओपैथी, युनानी, आयुर्वेद भौतिकोपचार, व्यवसायोपचार व नर्सिंग) प्रथम वर्षास असोशिएशन ऑफ मॅनेजमेंटस्, ऑफ अनएडेड प्रायक्ट मेंटीकल अँड डेंटल कॉलेजेस ऑफ महाराष्ट्र, मुंबई यांनी (आरोग्य विज्ञान अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षास ज्या सामाईक प्रवेश परीक्षाबदरे त्यांना प्रवेश मिळाला) राबविलोल्या प्रवेश प्रक्रीयेतून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना ते त्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण करेपर्यंतच्या कालावधीसाठी लागू राहील.

ब) उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत असणारे अभ्यासक्रम

पदविका	पदवी	पदव्युत्तर पदवी
अभियांत्रिकी	अभियांत्रिकी	एम.बी.ए.
औषधनिर्माण शास्त्र	औषधनिर्माण शास्त्र	एम.सी.ए.
एच.एम.सी.टी.	एच.एम.सी.टी.	--
--	वास्तुशास्त्र	--

क) कृषी, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागांतर्गत असायारे अभ्यासक्रम

कृषी, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागांतर्गत राज्यातील चारही कृषी विद्यापीठांतर्गत कार्यरत असलेल्या मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विना अनुदानित अभ्यासक्रतासाठी शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषदने निर्धारित केलेल्या दरप्रमाणे शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती खालील अभ्यासक्रमासाठी ही योजना लागू राहील.

कृषी विद्यालय (पदविका)

कृषी व सलंगन विषयाची महाविद्याळालये (पदवी व पदव्युत्तर)

कृषी जैवतंत्रज्ञान महाविद्यालय (पदवी व पदव्युत्तर)

कृषी अन्नतंत्रज्ञान महाविद्यालय (पदवी व पदव्युत्तर)

सदरहू योजना सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षात राबविष्यासाठी खालील अटी व झार्टीनुसार लागू राहील.

शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्तीचे सदर धोरण हे सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षाकरिता कालावधीसाठी लागू राहील.

१. राज्यातील मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षात प्रथम वर्षात प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्काची १००% प्रतिपूर्ती करणे ही त्या वर्षापूरती लागू राहील.

२. विमुक्त जाती भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न क्रिमीले अरच्या मर्यादेत असावे. (सध्या रुपये ४.५० लाख आहे.)

३. सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षात प्रथम वर्षात प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्काची १००% प्रतिपूर्ती व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्काची ५०% प्रतिपूर्ती ही त्या वर्षापूरती लागू राहील.

४. आरक्षणाचा लाभ न घेता, गुणवत्तेनुसार खुल्या गटातील जागांवर प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी सुद्धा सदरची योजना लागू राहील.

५. उपरोक्त योजना फक्त शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनाच लागू राहील.

६. तंत्र शिक्षणाशी निगडीत पदविका पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी या योजनेचा लाभ ज्या विद्यार्थ्यांनी शासनाच्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (CAP) प्रवेश घेतला आहे, अशाच विद्यार्थ्यांना लागू राहिल.

७. थेट द्वितीय वर्ष अभियांत्रिकी तसेच औषधनिर्माणशास्त्र पदवी अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेणा-या योजनेचा लाभ मिळेल.

८. अनुत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्याना ही सबलत लागू राहणार नाही.

९. अभियांत्रिकी विद्यापीठात प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्याना ही योजना लागू राहणार नाही.

१०. ही सबलत एक किंवा दोन विषयांमध्ये अनुत्तीर्ण होऊन पुढच्या वर्गात ए.टी.के.टी.द्वारे प्रवेश घेतलेल्या [Allowed To Keep Term (A.T.K.T.)] विद्यार्थ्याना अनुज्ञेय राहील.

११. या पूर्वीचे सर्व शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत असून यापूढील काळात या शासन निर्णयाप्रमाणोच कार्यवाही करण्यात यावी.

१२. यावर होणारा खर्च "मागणी क्रमांक एन-३ २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गांयांचे कल्याण, ०१-अनुसूचित जातीचे कल्याण, २७७-शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) (१७) राज्यातील इतर मागासवर्ग विद्यार्थ्यासाठी शिक्षण फी व परीक्षा फी-(विघ्यो) (०४) (२०) मागासवर्गाय विद्यार्थ्याना मॅट्रीकोत्तर शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने, (२२२५ ३८०५), ३४ शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने" या लेखाशीर्षाखाली सन २०११-१२ या आर्थिक वर्षामध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.

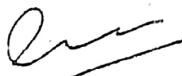
१३. यावर होणारा खर्च "मागणी क्रमांक एन-३ - २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गांयांचे कल्याण, ०३-मागासवर्गाचे कल्याण, २७७-शिक्षण,(०२) (१७) राज्यातील इतर मागासवर्गाय विद्यार्थ्यासाठी मॅट्रीकोत्तर शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने, (२२२५ ३२३३) ३४ शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने" या लेखाशीर्षाखाली सन २०११-१२ या आर्थिक वर्षामध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.

१४. यावर होणारा खर्च "मागणी क्रमांक एन-३ - २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गांयांचे कल्याण, -०३-मागासवर्गाचे कल्याण,, २७७-शिक्षण, (०२) (०४) शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने, (२२२५ ०८-०६), ३४ शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने" या लेखाशीर्षाखाली सन २०११-१२ या आर्थिक वर्षामध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.

१५. यावर होणारा खर्च "मागणी क्रमांक एन-३ - २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गांयांचे कल्याण, ०३-मागासवर्गाचे कल्याण, २७७-शिक्षण, (०२) (१४) विशेष मागासवर्गाय विद्यार्थ्यासाठी मॅट्रीकोत्तर शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने, (२२२५ २५९६), ३४ शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने" या लेखाशीर्षाखाली सन २०११-१२ या आर्थिक वर्षामध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून, त्याचा मंगळवारी
क्रमांक २०१ २०२० ०५ ४६३०२३७०५ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(दिनेश वाईद्य)
सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपाल यांचे सचिव

मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा.मंत्री, सा.न्या. यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री, कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव

मा.राज्यमंत्री, सा.न्या.यांचे खाजगी सचिव

मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे स्वीय सहाय्यक

प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई

सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई

आमुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी

सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी

महालेखापाल, (लेखा व अनुसेयता) (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर

निवासी लेखा परीक्षक, मुंबई/अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

वित्त विभाग, (व्यय १४/अर्थसंकल्प-५), मंत्रालय, मुंबई

कक्ष अधिकारी, विधानमंडळ अनुसूचित जाती कल्याण समिती (ड-४), १५ वा मजला, विधानभवन, मुंबई -

४०० ०३२. (५ प्रतीसह)

निवड नस्ती, मावक २

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक व्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग.

शासन निर्णय, क्रमांक: इमाय-२००३/ए.वा.२०३/माघक-३,

मंत्रालय विस्तार नवन, मुद्रा॒ ४०० ०३२.

दिनांक: ६ ऑक्टोबर, २००३

प्रस्तावना :- केंद्र शासनाने इतर मागासवर्गीसाठी १०० ट्वके केंद्र पुस्तक योजनेनुसार शालाति परीक्षेतर शिष्यवृत्ती योजना सन १९९८-९९ पासून लागू केली आहे. त्या अनुसूचित जाती/विमुक्त जाती मठक्या जमाती या प्रवर्गाना करण्यात लोगू करण्यात आलेल्या शालांति परिक्षेतर विद्यावृत्तीच्या धर्तीवर इतर मागासवर्गांतील विद्यार्थ्यांना शासन निर्णय, सामाजिक व्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक: इमाय-२००२/ए.वा.२३४/माघक-३, दि २८ जे, २००३ अन्यथे सन २००३-०४ या शिक्षणिक वर्षापासून शालांति परीक्षेतर शिष्यवृत्ती योजना लागू करण्यात आली असून अनुसूचित जाती/विमुक्त जाती/मठक्या जमाती या प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना यादण फीचे परीक्षा फीचे योजना अनुसूचित व्यायाम, व समाज करण्याणि विभाग, क्रमांक: इमीसी-१०६८/८१३५७ जे, दि २४.१२.१९९० अन्यथे लागू करण्यात आली आहे. इतर मागासवर्ग एवढाहील जे विद्यार्थी शिष्यवृत्तीसाठी पावळ नसलेल, त्यांना संदर योजना लागू करण्यार्थी चाल नाहीच्या विद्यार्थीन होती.

प्रमाणन निर्णय :- राज्यातील अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, मठक्या जमाती या विशेष मागास प्रवर्ग या प्रवर्गाच्या विद्यार्थीसाठी सुर आलेल्या शालाति परिक्षेतर (मेट्रीकोर्स) शिक्षण फीचे परीक्षा फीचे योजनेच्या धर्तीवर राज्यातील इतर मागासवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शालांति परीक्षेतर (मेट्रीकोर्स) शिक्षण फीचे परीक्षा फीचे योजनेची योजना सन २००३-०४ या शिक्षणिक वर्षापासून लागू करण्यास भाव्यता देण्यात पेत आहे.

यज्यात इतर मागासवर्ग विद्यार्थींसाठी लागू करण्यात आलेली संवर काजना ही, ज्या पालकांचे घारिक उत्पन्न क्रमांतरे असेही असदेत असेही इतर मागासवर्ग पालकांचा यात्राना लागू राहील. तसेच या योजनेच्या अटी दर्शनी ही अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, मठक्या जमाती या विशेष मागास प्रवर्ग या प्रवर्गासाठी शालांति परिक्षेतर शिक्षण फीचे परीक्षा फीचे योजनेन अंदर नाही असलेल्या अटी व अटीप्रमाणे रहातील.

इतर मागासवर्ग विद्यार्थीसाठी चरीलप्रमाणे लागू करण्यात आलेली शालांति परिक्षेतर (मेट्रीकोर्स) शिक्षण फीचे परीक्षा फीचे संवलत योजना अनुदानित महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना लागू राहील.

यासाठी संचालक, विमुक्त जाती, मठक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग, महाराष्ट्र गवर्नर, पुणे यांना आहण्याही संवित्तनाग अधिकारी महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना यादा व्या-त्या विनियम, व्याच्या संजूर तरतुदीमध्यून भागदिप्पात द्यावा.

या जावीवर होणारा खर्च "२२२५-अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण, मानवविकासाचे कल्याण, नृ०३-शिक्षण, वंचवार्षिक योजनांतील योजना (राज्य योजनांतर्गत योजना) (०२) (२७) राज्यातील इतर मागासवर्गीय विद्यार्थीसाठी शिक्षण फीचे परीक्षा एवढी प्रदाने" (२२२५-२२३३-२) - ४०-शिष्यवृत्त्या व विद्यार्थीसे भागणी क्र.एच-४ या नेहया व्याख्याली खर्ची टाकेदार यादा व्या-त्या विनियम, व्याच्या संजूर तरतुदीमध्यून भागदिप्पात द्यावा.

२०१८/१०१५/२२ अप्रैल

हायगमन विषये यित विमाच्या सहभतीते त्याचा उन्हेचारीह संकर क्र.

दि. १५ मार्च २०१८ असाम विभागीकरणात पेत आहे

महाराष्ट्रचे राज्यप्राप्त याच्या आवेदनासाठी या नोंदवणी

विवरकर

(पृ. अ. पास्कर)

उप राज्यविद्या, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मासज्यणालांचे संचिव

जेमा मुख्यमंत्र्याचे संचिव, मंत्रालय, मंत्री

मात्रात्मक अधिकारी, राज्यविद्या, मंत्रालय, मुंबई

जेमा संवी (विजाभज) पाचे आजगी निजिव, मंत्रालय, मंत्री

मासज्यणी (राज्याल्याण) याचे आजगी निजिव, मंत्रालय, मुंबई

मासज्यणी (दिल्लीज) याचे आजगी निजिव, मंत्रालय, मुंबई

मासज्यणी (सुम उक्त्याण) याचे आजगी निजिव, मंत्रालय, मंत्री

संवालकंपियुक्त जाती, मटक्या जाती, उत्तर विभाग, यांत्रिक विभाग, प्रक्रम कल्याण विभाग

संपालक, समाज कल्याण, मठासाठी राज्यविद्या

संवालक, विकास, महाराष्ट्र राज्यविद्या

संवालक, उच्च व तात्त्विक्या, मठासाठी राज्यविद्या

संवालक, यांत्रिक विभाग व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्यविद्या

संवालक, कल्याण समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्यविद्या

संवालक, कल्याण समाज कल्याण अधिकारी

संवालक, कल्याण कार्यकारी अधिकारी, संवालक, परिवहन

संवालक, कल्याण समाज व लग्नाण अधिकारी, जिल्हा परिषदा

संवालक, कल्याण समाज व लग्नाण अधिकारी, जिल्हा परिषदा,

महाराष्ट्राणाल, महाराष्ट्र (लेळा व अहंगरेता) १/३, मुंबई/नागपूर

अधिकारी, लेला व अहंगरेता, मुंबई

संवालक, कोशागार अधिकारी

निवारी लेला परीक्षा अधिकारी, गुलाब

लेला परीक्षक, स्थानिक निधी नियंत्रण, मुंबई

संवालक, नियंत्रणीन विभाग

संवालक, नियंत्रणीन विभाग

सित्त विभाग, व्यापार १/२, अर्थसंकल

नियोजन विभाग, नागरिक, मुंबई

संवालक, उपसंचिव/अपरा सांचव, कक्षा अधिकारी, यांत्रिक विभाग, नागरिक, मुंबई

संवालक, सांचवी यांत्रिक विभाग, नागरिक, मुंबई (त्याचे निन्तत वर्ती नागरिक, मुंबई)

निवड नक्ती/मार्गक्र ३.

ई-स्कॉलरशिप-भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती व
शिक्षण शुल्क परिक्षा शुल्क प्रदाने योजना- रकम
बँकेमार्फत अदा करणे.....

महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्र. ईबीसी-२००९/प्र.क्र.१२२/मावक-३

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई

दिनांक : ११ जानेवारी, २०१०

वाचा : शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व
विशेष सहाय्य विभाग क्र. ईबीसी-२००३/प्र.क्र.३०१/मावक-२,
दिनांक ०१.११.२००३

प्रस्तावना : भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजना ही सन १९५९-६० सालापासून केंद्र शासनाकडून राज्य शासनाकडे हस्तांतरीत करण्यात आलेली आहे. या योजनेखाली अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रमानुसार केंद्र शासनाने विहित केलेल्या दराने निर्वाहभत्ता अदा केला जातो. या बरोबरच शिक्षण फी, परिक्षा फी व कनिष्ठ महाविद्यालय / महाविद्यालयांची देय असलेली फीची प्रतिपूर्ती केली जाते. त्याचप्रमाणे शिक्षण शुल्क समितीने निर्धारित केलेल्या दराने व्यावसायिक अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश घेतलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी व परिक्षा फीची प्रतिपूर्ती केली जाते.

२. भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती या योजनेखाली विविध शैक्षणिक अभ्यासक्रमासाठी कनिष्ठ महाविद्यालय / महाविद्यालयाकडून शिष्यवृत्तीचे प्रस्ताव जिल्हास्तरावर विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांच्याकडे प्राप्त होतात. सध्याच्या काळात महाविद्यालयाची संख्या व विद्यार्थ्यांची संख्या मोठा प्रमाणात वाढलेली आहे. त्यामुळे भारत सरकार शिष्यवृत्ती व शिक्षण शुल्क, परिक्षा शुल्क प्रस्तावांच्या संख्येत मोठा प्रमाणात वाढ झालेली आहे. या सर्व प्रस्तावांची छाननी करणे, कोषागारांतून रक्कम पारित करणे व धनाकर्षाद्वारे महाविद्यालयाकडे वर्ग करून त्यांच्यामार्फत विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीचे व शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क रक्कमेचे वाटप करणे या कार्यपद्धतीस विलंब लागतो. सध्याच्या पद्धतीनुसार विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीचे वाटप महाविद्यालयामार्फत केले जाते. काही विद्यार्थी महाविद्यालय सोडून गेले असल्यास अशा विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीची रक्कम महाविद्यालयात पडून असते. या योजनेची सर्व प्रक्रिया ही मनुष्य बळाचा वापर करून केली जात असल्याने या योजनेमध्ये बराच विलंब लागत असून बन्याच ठिकाणी अचूकता राहत नाही असे निर्दर्शनास येत आहे. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना देण्यात येणाऱ्या शिष्यवृत्तीचे वाटप बँकेमार्फत करण्यात येईल असे निवेदन मा. राष्ट्रपती यांनी संसदेच्या अभिभाषणामध्ये केलेले आहे. त्यानुसार सामाजिक न्याय विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्ती व शिक्षण शुल्क, परिक्षा शुल्क वितरण बँकेमार्फत करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय : सामाजिक न्याय विभागमार्फत राबविण्यात घेणाऱ्या अनुसूचित जाती, विनुक्त व भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या भारत सरकार मंट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती व शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क या योजनेची रक्कम राष्ट्रीयकृत बँकेमार्फत अदा करण्याच्या प्रस्तावास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२. या सर्व योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी मार्गदर्शक सूचना खालीलप्रमाणे आहेत :-

१) विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी मुंबई उपनगर यांनी दिनांक ०१/०२/२०१० पासून सर्व महाविद्यालयांना सर्व चेक पाठविणे बंद करून त्याएवजी सी.बी.एस./ई.सी.एस. पध्दतीचा अवलंब करावा. त्यासाठी त्यांनी ज्या राष्ट्रीयकृत बँकेत कोअर बँकींग सुविधा उपलब्ध आहे त्या बँकांमध्ये सर्व महाविद्यालयांनी व विद्यार्थ्यांनी खाती उघडण्याबाबत कार्यवाही करावी.

२) इतर जिल्ह्यांच्या विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिका-यांनी त्यांच्या जिल्ह्यांमध्ये ही योजना दिनांक ०१/०३/२०१० पासून सुरु करावी याकरिता त्यांनी सर्व महाविद्यालयांना दिनांक २५/०२/२०१० पर्यंत ज्या राष्ट्रीयकृत बँकांमध्ये कोअर बँकींग सुविधा उपलब्ध आहे त्या बँकांमध्ये खाती उघडण्याबाबत माहिती दयावी.

३) विद्यार्थ्यांचे खात्यावर सी.बी.एस./ई.सी.एस. पध्दतीद्वारे शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा करण्यासाठी पायलट प्रोजेक्ट म्हणून विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, मुंबई उपनगर, यांनी त्यांच्या जिल्ह्यातील कमीत कमी तीन महाविद्यालयांची निवड करावी. यामधील एक महाविद्यालय हे व्यावसायिक अभ्यासक्रम शिकविणारे असावे. या तीन महाविद्यालयांनी सर्व विद्यार्थ्यांचे ज्यामध्ये कोअर बँकींग आणि एस.एम.एस.ची सुविधा उपलब्ध आहे अशा राष्ट्रीयकृत बँकेत खाते उघडण्याबाबत कार्यवाही करावी. त्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या खात्यात विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, मुंबई उपनगर यांनी शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा करावी.

उर्वरीत महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या खात्यावर शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा करण्याची कार्यवाही महाविद्यालय करतील. सदर महाविद्यालयांनी चेक ऐवजी सी.बी.एस./ई.सी.एस. प्रणालीद्वारे शिष्यवृत्तीचे वाटप करण्यात सुरुवात करावी. हे काम ३१/०३/२०१० पुर्वी पुर्ण करावे.

४) सॉफ्टवेअरची वाट न पाहता महाराष्ट्रातील सर्व महाविद्यालयांनी शिष्यवृत्ती घेणा-या सर्व विद्यार्थ्यांचे दिनांक ३०/०६/२०१० पर्यंत कोअर बँकींग राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये खाती उघडावीत. सर्व महाविद्यालयांनी दिनांक ०१/०७/२०१० पासून सी.बी.एस./ई.सी.एस. द्वारे विद्यार्थ्यांच्या बँकखात्यामध्येच शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा करावी.

५) ज्या विद्यार्थ्यांचे इतर बँकांमध्ये खाते आहेत त्यांनी दिनांक ३०/०६/२०१० पर्यंत कोअर बँकींग सुविधा उपलब्ध आहे अशा राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये खाती उघडणे आवश्यक आहे. दिनांक

०१/०७/२०१० पासून जोपर्यंत याबाबतचे सॉफ्टवेअर तयार होत नाही तोपर्यंत विद्यार्थ्याच्या खात्यावर महाविद्यालयाकडून सी.बी.एस./ई.सी.एस. मार्फत शिष्यवृत्तीचे पैसे जमा करण्यात येतील. सॉफ्टवेअर तयार झाल्यानंतर शासनाकडून थेट विद्यार्थ्याच्या खात्यामध्ये शिष्यवृत्तीचे पैसे जमा केले जातील.

६) जी राष्ट्रीयकृत बँक विद्यार्थ्याच्या भ्रमणध्वनीवर शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा झाल्याचा संदेश (SMS) मोफत पाठवेल तसेच विद्यार्थ्याचे शुन्य शिलकीचे (झिरो बॉलन्स) खाते उघडण्यास तयार असेल अशाच राष्ट्रीयकृत बँकेस प्राधान्य द्यावे.

३. संचालक, माहिती व जनसंपर्क, संचालनालय यांनी या शासन निर्णयास व्यापक प्रमाणावर प्रसिद्धी द्यावी.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेब-साईटवर उपलब करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०१००१११८३९२५००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सही/-

(राजेश अग्रवाल)
सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

मा. राज्यपालांचे सचिव

मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव

मा. उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा. मंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री, वि.जा.भ.ज., इ.मा.व. व वि.मा.प्र. यांचे खाजगी सचिव

मा. मुख्य सचिव

सर्व अमुस/प्रधान सचिव/सचिव मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, माहिती व तंत्रज्ञान संचालनालय, मुंबई

प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई

संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, म. रा., मुंबई

संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, म. रा., मुंबई

शारान भान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित
शिक्षण संस्थांमधील इतर अभ्यासक्रमासाठी व व्यावसायिक
अभ्यासक्रमासाठी शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेणाऱ्या विमुक्त
जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्गाच्या
विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काच्या प्रतिपूर्तीबाबत

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक - इमाव-२००२/ प्र.क्र. ४१४ /मावक-३

मंत्रालय, विस्तार गवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : १२ मार्च २००७.

- वाचा : १) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग क्रमांक - एसएसएन-२१०३/
(५०/०३)/माशि-२, दिनांक २७.५.२००३
२) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक - युएसजी-२००३/
(८५/०३)/विशि-४, दिनांक २४.९.२००३
३) शासन निर्णय, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग क्रमांक - एमईडी-१००३/
सीआर ५०४/भाग ३/२००३/शिक्षण-२, दिनांक २५.११.०३
४) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक - टीइएम-२००३/
(२४९/०३)/तांशि-१, दिनांक १२.५.२००४
५) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
क्रमांक: इमाव-२००३/प्र.क्र. २०३/मावक-३, दि. ०६/१०/२००३

प्रस्तावना :- वर नमुद केलेल्या अनु क्र. ५ येथील शासन निर्णयानुसार राज्यातील अनुसुचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग या प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी सुरु असलेल्या शालांत परिक्षोत्तर शिक्षण फी परिक्षा फी योजनेच्या धर्तीवर राज्यातील इतर मागासवर्गांच्या विद्यार्थ्यांना शालांत परिक्षोत्तर (मोट्रिकोत्तर) शिक्षण फी व परिक्षा फी ही योजना सन २००३-०४ ह्या शैक्षणिक वर्षापासून लागू करण्यात आली असून ही योजना शासकीय व अनुदानित महाविद्यालयांना विद्यार्थ्यांना लागू करण्यात आली. सदरची योजना विनाअनुदानित महाविद्यालयात शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेतलेल्या इतर मागासवर्गांच्या विद्यार्थ्यांना लागू करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. तसेच मा.सर्वोच्च न्यायालयाने टी.एम.ए.पै.कॉडेशन विरुद्ध कर्नाटक शारान व इतर या प्रकरणी दिनांक ३१.१०.२००२ रोजी दिलेल्या निकालपत्रांमध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या संस्थांना त्यांच्या महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांकडून आकारावयाचे शैक्षणिक शुल्क निश्चित करण्याचे अधिकार संबंधीत खाजगी संस्थांना प्राप्त झाले आहेत. त्यामुळे सन २००३-२००४ पासून मुक्त जागा व मुल्याधारित जागा अशी विभागांनी असणारी संकल्पना अस्तित्वात राहीली नाही. मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयाच्या अनुभगाने सन २००३-२००४ या शैक्षणिक वर्षापासून विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे शिक्षण शुल्क उरविण्यासाठी मा.उच्च न्यायालयाचे निवृत्त न्यायाधीश अध्यक्ष असलेल्या शिक्षण शुल्क समितीची उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या दिनांक २४.९.२००३ च्या आदेशांवर्ये स्थापना करण्यात आली आहे. राज्यातील विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे शिक्षण शुल्क सदर समितीमार्फत निश्चित करण्यात येते. आसोंग विज्ञान अग्रासक्रमासाठी सन २००३-२००४ या वर्षापासून खाजगी महाविद्यालयात शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क समितीने प्रमाणित केलेल्या दरानुसार शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती करण्यात यावी व इतर मागासवर्गांच्या विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या

अभ्यासक्रमासाठी ठरविलेल्या विशिष्ट दराने शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती करण्यात याची अशी निर्णय घेण्यात आलेला आहे. त्यानुसार सन २००५-२००६ पर्यंत आरोग्य विज्ञान अभ्यासक्रमासाठी खाजगी महाविद्यालयात शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क समितीने प्रमाणित केलेल्या दरानुसार मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या अभ्यासक्रमासाठी ठरविलेल्या विशिष्ट दराने शिक्षण शुल्क इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या अभ्यासक्रमासाठी ठरविलेल्या विशिष्ट दराने शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती करण्यात अलेली आहे. खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेणाऱ्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपूर्ती करण्याची छाल शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- शासन मान्यता प्राप्त विनाअनुदानित महाविद्यालयात व्यावसायिक पाठ्यक्रमाशी संलग्न अभ्यासक्रमाव्यतिरिक्त शिक्षण घेत असलेल्या इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना, राज्यातील शासकीय व अनुदानित महाविद्यालयात शिक्षण घेत असलेल्या इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शासन निर्णय दिनांक ०६/१०/२००३ अन्वये लागू केलेली शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क ही योजना सन २००६-०७ या वर्षापासून शासकीय दराने लागू करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच राज्यातील खाजगी मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी (बी.एड व डी.एड कोर्स वगळून) शासकीय कोट्यातून सन २००६-२००७ या वर्षी प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग जातीच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क समिती, प्राथिकरण किंवा परिषदेने निर्धारित केलेल्या दराप्रमाणे शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क व इतर शुल्काची प्रतिपूर्ती करण्यास तसेच इतर मागासप्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना प्रस्तावित शैक्षणिक शुल्क, परिक्षा शुल्क व इतर शुल्काच्या ५०% दराने प्रतिपूर्ती करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

2. हे आदेश खाजगी मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये पुढील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी व्यवस्थापन कोट्यातील प्रवेश वगळून सन २००६-२००७ या वर्षी प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्गीय जातीच्या विद्यार्थ्यांना ते त्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण करेपर्यंत लागू राहतील.

अ) आरोग्य विज्ञान पदवी अभ्यासक्रम (वैद्यकीय, दंत, होमिओपॅथी, युनानी, आयुर्वेद भौतिकोपचार, व्यवसायोपचार व नर्सिंग)

ब) उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत असणारे

पदविका	पदवी	पदव्युत्तर पदवी
अभियांत्रिकी	अभियांत्रिकी	एम.डी.ए.
औषधनिर्माण शास्त्र	औषधनिर्माण शास्त्र	एम.सी.ए.
एच.एम.टी.सी.	एच.एम.टी.सी.	वारस्तुशास्त्र
--	--	--

क) कृषी, पशुसंवर्धन व दुर्घटव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागांतर्गत पदविका, पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम तसेच बी.एस.सी. (जैवतंत्रज्ञान)

शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्तीचे सदर धोरण हे सन २००६-२००७ या शैक्षणिक वर्षापासून लागू

होणारा अभिमत विद्यापीठात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना लागू राहणार नाही. त्याचप्रमाणे ही रावत अनुसीरीं होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना लागू रहणार नाही.

५. यासाठी होणारा खर्च "२२२५-अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासर्वांयांवै कल्याण-०३ नागासर्वांयांचे कल्याण, २७७, शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) (१७) राज्यातील इतर मागासर्वां विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने (२२२५-३२३-३) ३४ शिष्यवृत्ती/विद्यावेतन मागणी क्रमांक एन-३." या प्रधान शिर्षाखाली सन २००६-०७ या आर्थिक वर्षासाठी मंजूर करण्यात आलेल्या व शासन झापन, वित्त विभाग क्र. आकनि-११.०७/१३३/अर्थसंकल्प-५, दि. १२/०३/२००७ व आकस्मिक निधी रांकेतांक क्र. ८०००-२३४९ अन्वये मंजूर झालेल्या रु. ७२.०० कोटी या आकस्मिकता निधीद्वारे प्राप्त झालेल्या रकमेतून केंश फलो च्या मर्यादेत भागविध्यात यावा.

"आकस्मिक निधीद्वारे प्राप्त झालेल्या रकमेतून खर्च करताना संचालक, वि.जा.भ.ज. इ.मा.व. पुणे यांनी वित्त विभाग, परिषद्वेतन क्र.सीएनएफ १०८३/१४०/अर्थसंकल्प ३, दि. २६ एप्रिल, १९८३ व झापन परिषद्वेतन क्र. सीएनएफ १०८६/१५३/अर्थसंकल्प ३, दि. २८ ऑगस्ट, १९८३ द्वारे दिलेल्या सुचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे."

६. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ६२३५/प्रसन्निवि दिनांक ०३/०३/२००७ व वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ११६/०७/व्यय-१४ दिनांक ०७/०३/२००७ अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्भयत करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध केला असून त्याचा संगणक रांकेतांक क्रमांक २००७०३१३१०३७३१००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रमेश म. उबाले)
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति-

- मा.राज्यपाल यांचे सचिव
- मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- मा.उपमुख्यमंत्री यांचे राजिव
- मा.मंत्री, सा.न्या. यांचे खाजगी सचिव
- मा.मंत्री वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये यांचे खाजगी राजिव
- मा.मंत्री उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव
- मा.मंत्री शालेय शिक्षण व क्रीडा यांचे खाजगी सचिव
- मा.मंत्री कृषी व पातुम यांचे खाजगी सचिव
- मा.राज्यकांती, (विनुक्त जाती, भटक्या जमाती) यांचे खाजगी सचिव

राज्यालील शासन आन्ध्रप्रदेश खाली
 दिनांकनुसारित व कायम विनाशनुदानित
 संस्थामधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश
 घेणाऱ्या अनुमूलित जाती विमुक्त जाती भटक्या
 अभ्यास, विशेष सामाज एवज्ञ व इतर सामाज
 प्रवर्चयविडार्थाच्या शोधापाक शुल्काच्या
 प्राप्तप्रदानांपाइ

महाराष्ट्र शासन

आमांगिप्राचा व विशेष सहाय्य विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक - इच्छारी-२०२२/प्र.क्र.३६४/शासन -
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई - ४००००९.

दिनांक : १५ मार्च २०२२

दारा - वापर निपत्तीकरण - इच्छारी-२०२२/प्र.क्र.३६४/शासन -१/२०२२

निर्णय - अध्यात्मिक शासन निपत्तीकरण महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व त्रिशिळण विभाग, विकास रिहायेचे दोन
 क्रमांक उच्च संघर्ष लंबवत्त हुथाचालसामविकास व सत्यव्यवचारसाय विनाशाच्या अधिकृत्याखालील
 मानवाधिकार विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत संस्थेमधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी शासन
 मानवाधिकार विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष

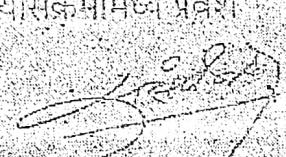
विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष

विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष
 विनाशनुदानित व कायम विनाशनुदानित सिद्धांत जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष

(१) शासन निपत्तीक्रमांक इच्छारी-२०२२/प्र.क्र.३६४/शासन -३, दि. ३ फेब्रुवारी, २०२२ च्या प्रारंभाचे

शासन निपत्तीक्रमांक इच्छारी-२०२२/प्र.क्र.३६४/शासन -३, दि. ३ फेब्रुवारी, २०२२ च्या प्रारंभाचे

शासन निपत्तीक्रमांक इच्छारी-२०२२/प्र.क्र.३६४/शासन -३, दि. ३ फेब्रुवारी, २०२२ च्या प्रारंभाचे

वर्तमाना असेही जो संस्कृत संसदीय विषयांत मात्रेम बर्वति आहेत याना सिद्धा शुल्क/प्रवर्तन

ग्रामपूर्णी योजनेचा लाभ अभ्यासक्रम पूर्ण हाइपर्यंत अनुज्ञेय राहील.

३) सहायता प्रतिपूर्ती महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व त्रिशक्तिप्रिया, वैद्यकिय शिक्षण व औषधी

विभाग, वृक्ष, पशुसंवर्धन, मत्स्यव्यवसाय व दुर्घटव्यवसाय विभागाच्या अधिकारीही एवढे व्यवस्था प्रमाणे
दिनांकित व दोषाम विवरित किंवा अनुदित शिक्षण संस्थांविषयी मागवलेलाच विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक
अभ्यासक्रमाचा शिक्षण शुल्क/परिदृश्यांकाचा प्रतिपूर्ती अनुज्ञेय राहील.

४) कौश, पशुसंवर्धन, दुर्घटव्यवसाय विकारा व मत्स्यव्यवसाय विभागानां उद्दलांपाई

पाईसक्रमाची दुर्घटव्यवसाय विभाग (पदविकार) हा अभ्यासक्रमपूर्वी उत्तमांतर आहे,
महाराष्ट्र अभ्यासक्रमाचा ग्रामपूर्ती राज्य शासनाच्या सालेय शिक्षण विभागाने निश्चित कराल्या
वरप्रमाणे अनुज्ञेय राहील.

५) शासनांनी निर्णय नमांकितवीसी-२०२४/म.क्र.४/मावक-४, दि.१८/८/२०११ अन्वये निर्णयी च
नवगोष्ठ विद्यार्थ्यांना भारत राजकार मंडिकातर शिव्यवृत्ती योग्यतेस करा यासनाने न्यायाचा दि. ३१/८/२०१०

मेंट्रिकॉर्डर अभ्यासक्रमपूर्वी उत्तमांतर व्यवस्था पालकांचे उत्पात रु. २,०० लाखांच्या अत्यंतप्रयोगी त्यांचा
उत्पादनांची निर्णयी नवगोष्ठ विद्यार्थ्यांचा पालकांचे उत्पात रु. २,०० लाखांच्या अत्यंतप्रयोगी त्यांचा
राहील. इही दोन्होमध्ये वेगार्दे अभ्यासक्रम व त्याचे गट (ग्रुप) रिटार्डी व ग्रीष्मे इतिहासे
इच्छानी कोणी उचित केवळ शासनाचे मंटिकातर शिव्यवृत्ती निरिंग्चलानुसार याचु राहील.

६) कैद शासनाचे सामाजिक न्याय व अधिकारीता विभाग, नवी दिल्ली याचे प्रब्रॉ

क्रमांक-१९०१४/२४/२००६ बीसी-१, दि.११/८/२०११ अन्वये इतर मागवव्याय विद्यार्थ्यांना दि. १९/८/२०११
पासून गट अ ते ड अभ्यास गटांना सुधारित दराने शिव्यवृत्ती संजूर कैली अस्ते व ठग्न यथांदु रु. १,०० लाख
इतकी करण्यात आली आहे. तथापि, राज्य शासनाने अद्याप सुधारित दराने मानवांनी ताफी त्यांपासूने
संघटित विज्ञाभूषण विभाग, इमाव विद्यार्थ्यांना जुन्या दरानेच शिव्यवृत्ती अद्या करण्यात याची.

६) सर्व शोधिय अधिकार्यांना भारत सरकार मंट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत अभ्यासक्रमानां शिष्यवृत्ती, शिक्षण फी व परीक्षा फी ची प्रतिपूर्ती केंद्र शासनाच्या योजनेप्रमाणे व केंद्र शासनाच्या परिषद्कानुसार करावी. तसेच भारत सरकार मंट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेसाठी अभ्यासक्रम व त्याचे मट शिष्यवृत्तीचे व परीक्षा फी शिक्षण फी इत्यादीचे दर, इत्याही बाबी केंद्र शासनाच्या मंट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेप्रमाणे लागू राहील.

७) राज्य शासनाच्या शिक्षण फी/परीक्षा फी प्रतीपूर्ती योजनेतर्गत मानववर्गाच्या विद्यार्थ्यांना जातीचा अनुदानाचा आवश्यकता स्वीकृतप्रमाणे राहील.

८) राज्यातील शासन मानवाप्राप्ति खात्यारी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित संस्थामध्यांल व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी (डी.एड, व.बी.एच. अभ्यासक्रम बगळुन) शिष्यवृत्ती, परीक्षा फी शिक्षण फी याची प्रतिपूर्ती खालौलप्रमाणे राहील :-

अ. क्र.	इच्छा क्र.	भौत सरकार मंट्रिकोत्तर शिष्यवृत्तीची उत्पन्न भवादा	भारत सरकार मंट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेसाठी	राज्य सरकारच्या शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रतिपूर्ती योजनेसाठी उत्पन्न भवादा	राज्य शासनाच्या शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रतिपूर्ती योजनेचे दर	
१	२	३	४	५	६	७
१.	अनुसार्यत जाती व नव्यवैध	रु.२०० लक्षप्रती	१००%	१००%	रु.२०० लाखाचे पुढे सर्व (उत्पन्न भवादा नाही)	१००%
२.	विजाभज	रु.१०० लक्षप्रती	१००%	१००%	रु.१०० लक्ष ते किंवीलेऊर मध्यभैत (सध्या रु.४.५ लाख)	१००%

अ. क्र.	प्रवासी	भारत सरकार मंट्रिमंत्री शिक्षणवृत्तीची दर्दनाह स्वाक्षर	भारत सरकार मंट्रिमंत्री शिक्षणवृत्ती धारक स्वाक्षरी	राज्य सरकारच्या शिक्षण फोंड व परिषदा फोंड प्रतिपूर्ती योजनासाठी उल्लंघन प्रत्यक्ष	राज्य सरकारच्या शिक्षण फोंड व परिषदा फोंड प्रतिपूर्ती योजनासाठी उल्लंघन प्रत्यक्ष
२	३	४	५	६	७
३	प्रिमानु	रु. १०० लक्षपत्र	१००%	१००%	रु. १०० लक्ष क्रिमिलेट अवाडित (कर्या रु. १०० लक्ष)
४	इमाव	रु. १०० लक्षपत्र	२००%	५०%	रु. १०० लक्ष क्रिमिलेट अवाडित (कर्या रु. ८० लक्ष)

वरील मागदशक सूचना विचारात घेवून, भारत सरकार मंट्रिमंत्री शिक्षणवृत्ती योजनेतांत तसेच राज्य

शिक्षण फोंड व परिषदा फोंड प्रतिपूर्ती योजनासाठी शिक्षणवृत्ती निवाह घेता,
शिक्षण फोंड व परिषदा फोंड चे वाटप करण्यात यावे.

अक्टूबर, २०२४, प्रवासी दर्दनाह

प्राप्त,

मा.उपचुरुषमंत्री यांचे संचिव

मा.मंत्री, सा.न्या. अ.प. खाजगी संचिव

मा.मंत्री, वैद्यकीय शिक्षण व वापरांचे इच्छा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी संचिव

मा.मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी संचिव

मा.मंत्री, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी संचिव

मा.मंत्री, कृत्यांचे पढूम विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी संचिव

मा.राज्यमंत्री, सा.न्या. यांचे खाजगी संचिव

मा.मुख्य संचिव, भारताच्या राज्य यांचे संचिव सहाय्यक

प्रधान संचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व
विशेष मागासप्रवर्ग मधील उन्नत व प्रगत
व्यक्ती/गट या करिता नॉन क्रिमीलेयर साठी
असलेली उत्पन्न मर्यादा वाढविणे बाबत.

महाराष्ट्र शासन

विजाभज इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : सीबीसी-१०/२००८/प्र.क्र.६९७/विजाभज-१

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४४०००३२

दिनांक: १६ डिसेंबर २०१७

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक : सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
क्रमांक: सीबीसी-१०/२००८/प्र.क्र.६९७/मावक -५दि.१३त जानेवारी, २००९
- २) शासन निर्णय क्रमांक: सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्यक विभाग,
क्रमांक :सी.बी.सी-१०/२००८/प्र.क्र.६९७/मावक-५ दि.५दि.२४जून, २०१३
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: मिनीस्ट्री ऑफ पर्सोनल, पब्लिक ग्रीष्मन्सेस अॅड
पेंश्यास, डिपार्टमेंट ऑफ पर्सोनेल अॅन्ड ट्रेनिंग भारत सरकार यांचे ऑफिस
मेमोरेन्डम क्रमांक ३६.३३/१/२०१३ इएसटी (आरईस), दिनांक १३/९/२०१७

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अुनसूचित जाती, जमाती, निरधि सूचित जमाती, (वि. जा) भटक्या जमाती, विशेष मागासप्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्या साठी आरक्षण अधिनियम २००१(सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र.८) अन्वये महाराष्ट्र राज्यातील विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्ग मधील उन्नत व प्रगत व्यक्ती/गट वगळून आरक्षणाचे फायदे लागू करण्यात आलेले आहेत. उच्च व उन्नत व्यक्ती/गटासाठी राज्य शासनाने उपरोक्त वाचा येथील क्रमांक १ येथील शासन निर्णय दिनांक १३ जानेवारी, २००९ अन्वये कैटुंबिक उत्पन्न मर्यादा, केंद्रशासनाच्या धर्तीवर रु.४.५० एवढी करण्यात आली होती. तसेच सदर शासन निर्णयान्वये केंद्र शासना कडून या पुढे ज्या-ज्या वेळी उत्पन्न मर्यादत वाढ केली जाईल तीच उत्पन्न मर्यादा यापुढे महाराष्ट्र राज्यातील आरक्षण सोई सवलती करिता उन्नत व प्रगत गट/व्यक्ती करिता लागू राहील असा निर्णय घेण्यात आला आहे. या अनुषंगाने केंद्र शासनाने केलेल्या उत्पन्न मर्यादत केलेल्या वाढीच्या अनुषंगाने उपरोक्त वाचा येथील क्रमांक २ शासन निर्णयान्वये सदर उत्पन्न मर्यादा रुपये ४.५० लाख वरुन रुपये ६.०० एवढी वाढ केलेली आहे. आता केंद्रशासनाने त्याच्या उपरोक्त वाचा येथील क्रमांक ३ येथील ऑफीस मेमोरेन्डम अन्वये ६.०० लाख उत्पन्न मर्यादेत वाढ करून सदर उत्पन्न मर्यादा रुपये ८.००लाख इतकी केली आहे. सदर उत्पन्न मर्यादेत केलेली वाढ राज्यातील विमुक्त जाती भटक्या जमाती, विशेष मागासप्रवर्ग, इतर मागासवर्ग या मधील उन्नत व प्रगत व्यक्ती/ गट वगळून आरक्षणाचे फायदे देण्यासाठी लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती...

शासन निर्णय :-

राज्यातील विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागासप्रवर्ग या मधील उन्नत व प्रगत व्यक्ती/गट या करिता नॉनक्रिमीलेयरसाठी असलेली उत्पन्न मर्यादाही रु ६.०० लक्ष वरुन रुपये ८.००लक्ष इतकी वाढ करण्यास या द्वारे शासन मान्यता देण्यात येत आहे. ज्याचे उत्पन्न मागील सलग तीन आर्थिक वर्षांमध्ये प्रत्येक वर्षी रुपये ८.०० लाखापेक्षा जास्त आहे. अशाना आरक्षणाचा लाभ मिळणार नाही.

२) तसेच केंद्र शासनाने इतर मागास प्रवर्गामधील उन्नत व प्रगत व्यक्ती/गट वगळून आरक्षणाचे फायदे देण्यासाठी दिनांक १३/०९/२०१७ ऑफीस मेमोरन्डम नुसार उत्पन्न मर्यादेत वाढ करून ती रुपये ८.००लाख वार्षिक करण्यात आलेली आहे. (सदर ऑफीस मेमोरन्डमची प्रत केंद्र शासनाच्या मिनिस्ट्रीऑफ मिनिस्ट्री ऑफ पर्सोनल पब्लिक ग्रीहन्सेस अँड पेन्शास, डिपार्टमेन्ट ऑफ पर्सोनल अँड ट्रॅनिंग भारत सरकार च्या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे). केंद्र शासनाने अखत्यारीतील आरक्षण व सेवा विषयक लाभासाठी केंद्र शासनाने महाराष्ट्राशी संबंधित जी इतर मागासवर्गीयांची यादी निशिचीत केलेली आहे त्यांना रु.८.०० लाख एवढी वार्षिक उत्पन्न मर्यादा लागू राहील.

३) सदर आदेश दिनांक १ सप्टेंबर, २०१७ पासून अमंलात राहतील.

४) सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक: १९३/२०१७/व्यय-१४, दि ३०/११/२०१७ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

५) सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक क्र. २०१७१२१६१५१०४२५०२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Bhaura
Raghunath Gavit

Digitally signed by Bhaura Raghunath Gavit
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=Social Justice And
Special Assistance Department, postalCode=400032,
st=Maharashtra,
25.4.20-692454783803b1bf08be0ff2505a01eb578c61edfb82745
7be5704f5b44067,
serialNumber=95bc6a64b0801087d4b403d7351619557bcd3489
ca14b4e0f644b050a4e89c, cn=Bhaura Raghunath Gavit
Date 2017.12.16 14:59:23 +05'30'

(भा. र. गावित)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
३. मा. मंत्री, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. राज्यमंत्री, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई

व्यावसायिक अभ्यासक्रमारा प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या
दुर्बल घटक (EWS), सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या
मागासवर्ग (SEBC) तसेच, इतर मागास वर्ग (OBC) या
प्रवर्गातील मुलींना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५०
टक्के ऐवजी १०० टक्के लाभ मंजूर करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,

शासन निर्णय क्र.शिष्यवृ-२०२४/प्र.क्र.१०५/तांशि-४

मंत्रालय विस्तार इमारत, मादाम कामा मार्ग,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०००३२.

दिनांक: ०८ जुलै, २०२४.

संदर्भ: १) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक टीईएम-२०१५/प्र.क्र.२११/
तांशि-४, दि.३१.०३.२०१६.

२) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र. इबीसी २०१६/
प्र.क्र.२२१/शिक्षण -१, दि.३१.०३. २०१६

३) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.३३२/
तांशि-४, दि.०७.१०.२०१७.

४) महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.अनाथ-२०२२/प्र.क्र.१२२/का-०३,
दि.०६.०४.२०२३

प्रस्तावना : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग व कृषि व पशु संवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग या विभागांच्या अधिपत्त्याखालील शैक्षणिक संस्थांद्वारे राबविल्या जाणाऱ्या व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेश घेणाऱ्या इतर मागास प्रवर्ग (OBC), आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक (EWS) आणि सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग (SEBC) या प्रवर्गातील वार्षिक कौटुंबिक उत्पन्न रु.८.०० लाखापेक्षा कमी असलेल्या पात्र विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के लाभ देण्यात येतो.

व्यावसायिक शिक्षणामध्ये मुलींचे प्रमाण ३६ टक्के इतके मर्यादित आहे. नवीन शैक्षणिक घोरणानुसार (NEP) व्यावसायिक शिक्षणातील मुलींचे प्रमाण वाढविण्याच्या दृष्टीने व मुलींना समप्रमाणात शिक्षणाच्या व्यापक संधी प्राप्त व्हाव्या, तसेच महिला सक्षमीकरणांतर्गत आर्थिक पाठबळाअभावी व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचे शिक्षण घेण्यापासून मुली वंचित राहू नयेत, ही बाब विचारात घेऊन राज्य मंत्रिमंडळाच्या दि.०५.०७.२०२४ रोजी झालेल्या बैठकीतील विचाराविनिमयांती पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय -: राज्यातील शासकीय महाविद्यालये, शासन अनुदानित अशासकीय महाविद्यालये, अंशतः अनुदानित (टप्पा अनुदान) व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने / सार्वजनिक विद्यापीठे, शासकीय अभिमत विद्यापीठे (खाजगी अभिमत विद्यापीठे / स्वयं अर्थसहाय्यित विद्यापीठे वगळून) व सार्वजनिक विद्यापीठांतर्गत येणाऱ्या उपकेंद्रामधील मान्यताप्राप्त व्यावसायिक अभ्यासक्रमांस,

शासनाच्या सक्षम प्राधिकरणामार्फत रावविण्यात येणाऱ्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (Centralized Admission Process-CAP) (व्यवस्थापन कोट्यातील व संस्थारतरावरील प्रवेश वगळून) प्रवेशित विद्यार्थ्यांपैकी, ज्या मुलींच्या कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न ₹.८.०० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील, इतर मागास प्रवर्गातील, सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील नवीन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेशित असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या) मुलींना, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास आणि मत्स्यव्यवसाय विभाग व इतर मागास वहुजन कल्याण विभाग या विभागांकडून सध्या देण्यात येणाऱ्या शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के लाभा ऐवजी १०० टक्के लाभ देण्यास शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून शासन मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच, यासाठी येणाऱ्या ₹.९०६.०५ कोटी एवढ्या अतिरिक्त आर्थिक भारास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. वरीलप्रमाणे शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्क यामध्ये १०० टक्के सवलत देण्याच्या योजनेचा लाभ, कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न ₹.८.०० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी नवीन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेशित असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या), महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय दि.०६.०४.२०२३ मध्ये नमूद केलेल्या “संस्थात्मक” व “संस्थाबाबूद्य” या वर्गवारीमध्ये समाविष्ट होणाऱ्या अनाथ मुले व मुली यांनासुध्दा अनुज्ञेय करण्यात येत आहे.

३. सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांकडून आर्थिक तरतुदी सुधारीत करून, सदर योजनेचा निधी हा संबंधित प्रशासकीय विभागांच्या लेखाशिर्षातर्गत अर्थसंकल्पित करण्यात यावा. तसेच, शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क लाभाच्या अंमलबजावणीकरिता सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांनी आवश्यकतेनुसार स्वतंत्र आदेश निर्गमित करावे.

४. मराठा आरक्षण व सुविधा मंत्रिमंडळ उपसमितीच्या निर्णयानुसार ईडब्ल्यूएस प्रवर्गास इतर मागास प्रवर्गप्रमाणे उत्पन्न मर्यादेचे निकष एकसमान करण्याबाबत सामान्य प्रशासन विभागाने प्रस्तावित केल्यानुसार उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दि.०७.१०.२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे:-

अ) ईडब्ल्यूएस आरक्षणातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी, राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत लाभ अनुज्ञेय करतांना, ईडब्ल्यूएस प्रमाणपत्रा ऐवजी आई व वडील (दोन्ही पालकांचे) एकत्रित उत्पन्नावर आधारीत सक्षम प्राधिकारी यांनी दिलेले उत्पन्न प्रमाणपत्र अनुज्ञेय करण्यात येत आहे. तथापि, जे विद्यार्थी नोकरीत असतील, त्यांच्या आई-वडील यांच्या उत्पन्नासोबत विद्यार्थ्यांचे उत्पन्न, उत्पन्न प्रमाणपत्रासाठी विचारात घेण्यात यावे.

आ) ईडब्ल्यूएस आरक्षणातून शैक्षणिक प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांस, राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ प्रथम वर्षाकरीता मिळाल्यानंतर ही सवलत त्याचा अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत अनुज्ञेय राहील. अशा विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या वर्षापासून दरवर्षी उत्पन्न प्रमाणपत्र सादर करण्याची आवश्यकता राहणार नाही.

५. उत्पन्न प्रमाणपत्राबाबतच्या उपरोक्त तरतुदी, “संस्थात्मक” व “संस्थाबाबूद्य” या वर्गवारीमध्ये समाविष्ट होणाऱ्या अनाथ मुले व मुली यांनासुध्दा अनुज्ञेय करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

६. संवंधित प्रशासकीय विभागांनी वरीलप्रमाणे त्यांच्या शासन निर्णयांमध्ये सुधारणा करावी. याव्यतिरिक्त योजनेच्या अन्य अटी-शर्ती व कार्यपद्धती कायम राहतील.

७. सदर शासन निर्णय हा दि.०५.०७.२०२४ रोजीच्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(सतीश तिडके)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.उप मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, विधानमंडळ, मुंबई
५. मा.सभापती/उप सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
६. मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे विशेष कार्य अधिकारी
७. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
८. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
९. सर्व सन्माननीय विधानपरिषद व विधानसभा सदस्य
१०. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
११. सर्व प्रशासनिक विभागाचे अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१२. कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे
१३. संचालक, माहिती तंत्रज्ञान, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
१४. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१५. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
१६. संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे
१७. आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे
१८. आयुक्त, राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा तथा सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, ८ वा मजला, न्यु एक्सलसिअर इमारत, ए.के.नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९
१९. सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ८ वा मजला, न्यु एक्सलसिअर इमारत, ए.के.नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९
२०. सचिव, शुल्क नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ३०५, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९, खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५९
२१. सर्व जिल्हाधिकारी
२२. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२३. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२४. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२५. आयुक्त, कृषी, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२६. आयुक्त, दुर्घट व्यवसाय विकास, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

२७. आयुक्त, मत्रय व्यवराय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२८. संचालक, पशु संवधन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२९. कुलगुरु, डॉ.बाबासाहेब आंबेळकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, ता.मागणगांव, जि.रायगड
३०. कुलगुरु, महाराष्ट्र राज्य आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक
३१. संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ, शारकीय तंत्रगिकेतन इमारत, ४९,
खेरचाडी, अलियाचर जंग मार्ग,वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१
३२. सहसंचालक, तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालये (राव), (संचालक, तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत)
३३. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालये (राव)
३४. महासंचालक,माहिती व जनरांपके महारांचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
(प्रसिद्धीसाठी)
३५. महालेखापाल - १ / २ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर
३६. महालेखापाल - १ / २ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर
३७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
३८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
३९. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
४०. सर्व संबंधित मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक
४१. उप सचिव (मशि/विशि/अर्थसंकल्प), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४२. सर्वसंबंधित कार्यासने (तांशि-३/विशि-३/मशि-२/मशि-४/तांशि-५/तांशि-६/साशि-१),
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४३. निवडनस्ती/तांशि-४.

व्यावसायिक अभ्यासक्रमास प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या
दुर्बल घटक (EWS), सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या
मागासवर्ग (SEBC) तसेच, इतर मागास वर्ग (OBC) या
प्रवर्गातील मुलींना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५०
टक्के ऐवजी १०० टक्के लाभ मंजूर करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्र.शिष्टवृ-२०२४/प्र.क्र.१०५/तांशि-४
मंत्रालय विस्तार इमारत, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०००३२.
दिनांक: ०८ जुलै, २०२४.

- संदर्भ:**
- १) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक टीईएम-२०१५/प्र.क्र.२१९/
तांशि-४, दि.३१.०३.२०१६.
 - २) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र. इबीसी २०१६/
प्र.क्र.२२१/शिक्षण -१, दि.३१.०३. २०१६
 - ३) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.३३२/
तांशि-४, दि.०७.१०.२०१७.
 - ४) महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.अनाथ-२०२२/प्र.क्र.१२२/का-०३,
दि.०६.०४.२०२३

प्रस्तावना : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग व कृषि व पशु संवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग या विभागांच्या अधिपत्याखालील शैक्षणिक संस्थांद्वारे राबविल्या जाणाऱ्या व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेश घेणाऱ्या इतर मागास प्रवर्ग (OBC), आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक (EWS) आणि सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग (SEBC) या प्रवर्गातील वार्षिक कौटुंबिक उत्पन्न रु.८.०० लाखापेक्षा कमी असलेल्या पात्र विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के लाभ देण्यात येतो.

व्यावसायिक शिक्षणामध्ये मुलींचे प्रमाण ३६ टक्के इतके मर्यादित आहे. नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार (NEP) व्यावसायिक शिक्षणातील मुलींचे प्रमाण वाढविण्याच्या दृष्टीने व मुलींना समप्रमाणात शिक्षणाच्या व्यापक संधी प्राप्त व्हाव्या, तसेच महिला सक्षमीकरणांतर्गत आर्थिक पाठबळाअभावी व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचे शिक्षण घेण्यापासून मुलीं वंचित राहू नयेत, ही बाब विचारात घेऊन राज्य मंत्रिमंडळाच्या दि.०५.०७.२०२४ रोजी झालेल्या बैठकीतील विचाराविनिमयांती पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-: राज्यातील शासकीय महाविद्यालये, शासन अनुदानित अशासकीय महाविद्यालये, अंशतः अनुदानित (टप्पा अनुदान) व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने / सार्वजनिक विद्यापीठे, शासकीय अभिमत विद्यापीठे (खाजगी अभिमत विद्यापीठे / स्वयं अर्थसहाय्यित विद्यापीठे वगळून) व सार्वजनिक विद्यापीठांतर्गत येणाऱ्या उपकेंद्रामधील मान्यताप्राप्त व्यावसायिक अभ्यासक्रमांस, शासनाच्या सक्षम प्राधिकरणामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (Centralized

Admission Process-CAP) (व्यवस्थापन कोट्यातील व संस्थास्तरावरील प्रवेश वगळून) प्रवेशित विद्यार्थ्यांपैकी, ज्या मुलींच्या कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न रु.८.०० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील, इतर मागास प्रवर्गातील, सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील नवीन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेशित असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या) मुलींना, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास आणि मत्स्यव्यवसाय विभाग व इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग या विभागांकडून सध्या देण्यात येणाऱ्या शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के लाभा ऐवजी १०० टक्के लाभ देण्यास शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून शासन मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच, यासाठी येणाऱ्या रु.९०६.०५ कोटी एवढ्या अतिरिक्त आर्थिक भारास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. वरीलप्रमाणे शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्क यामध्ये १०० टक्के सवलत देण्याच्या योजनेचा लाभ, कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न रु.८.०० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी नवीन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेशित असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या), महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय दि.०६.०४.२०२३ मध्ये नमूद केलेल्या “संस्थात्मक” व “संस्थाबाह्य” या वर्गवारीमध्ये समाविष्ट होणाऱ्या अनाथ मुले व मुली यांनासुधा अनुज्ञेय करण्यात येत आहे.

३. सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांकडून आर्थिक तरतुदी सुधारीत करून, सदर योजनेचा निधी हा संबंधित प्रशासकीय विभागांच्या लेखाशिर्षातर्गत अर्थसंकल्पित करण्यात यावा. तसेच, शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क लाभाच्या अंमलबजावणीकरिता सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांनी आवश्यकतेनुसार स्वतंत्र आदेश निर्गमित करावे.

४. मराठा आरक्षण व सुविधा मंत्रिमंडळ उपसमितीच्या निर्णयानुसार ईडब्ल्यूएस प्रवर्गास इतर मागास प्रवर्गाप्रमाणे उत्पन्न मर्यादेचे निकष एकसमान करण्याबाबत सामान्य प्रशासन विभागाने प्रस्तावित केल्यानुसार उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दि.०७.१०.२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे:-

आ) ईडब्ल्यूएस आरक्षणातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी, राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत लाभ अनुज्ञेय करतांना, ईडब्ल्यूएस प्रमाणपत्रा ऐवजी आई व वडील (दोन्ही पालकांचे) एकत्रित उत्पन्नावर आधारीत सक्षम प्राधिकारी यांनी दिलेले उत्पन्न प्रमाणपत्र अनुज्ञेय करण्यात येत आहे. तथापि, जे विद्यार्थी नोकरीत असतील, त्यांच्या आई-वडील यांच्या उत्पन्नासोबत विद्यार्थ्यांचे उत्पन्न, उत्पन्न प्रमाणपत्रासाठी विचारात घेण्यात यावे.

आ) ईडब्ल्यूएस आरक्षणातून शैक्षणिक प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांस, राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ प्रथम वर्षाकरीता मिळाल्यानंतर ही सवलत त्याचा अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत अनुज्ञेय राहील. अशा विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या वर्षापासून दरवर्षी उत्पन्न प्रमाणपत्र सादर करण्याची आवश्यकता राहणार नाही.

५. उत्पन्न प्रमाणपत्राबाबतच्या उपरोक्त तरतुदी, “संस्थात्मक” व “संस्थाबाह्य” या वर्गवारीमध्ये समाविष्ट होणाऱ्या अनाथ मुले व मुली यांनासुधा अनुज्ञेय करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

६. संबंधित प्रशासकीय विभागांनी वरीलप्रमाणे त्यांच्या शासन निर्णयांमध्ये सुधारणा करावी. याव्यतिरिक्त योजनेच्या अन्य अटी-शर्ती व कार्यपद्धती कायम राहतील.

७. सदर शासन निर्णय हा दि.०५.०७.२०२४ रोजीच्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२४०७०९१४२९३७४००८ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

SATISH JAGDERAO
TIDKE

Digitally signed by SATISH JAGDERAO TIDKE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=HIGHER AND TECHNICAL
EDUCATION, ou=EDUCATION, ou=EDUCATION, ou=EDUCATION, ou=EDUCATION,
2.5.4.20=>abed59645277346850d8973a9947298bebda28db8c543b79ab5527:99
646ff, postalCode=400032, st=Maharashtra,
address=Government House, Mumbai, Maharashtra, India, 400001, 8813398873, 7FD9AB37D050427E28109C
8B133F98873, cn=SATISH JAGDERAO TIDKE
Date: 2024.07.09 14:40:58 +05'30'

(सतीश तिडके)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.उप मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, विधानमंडळ, मुंबई
५. मा.सभापती/उप सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
६. मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे विशेष कार्य अधिकारी
७. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
८. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
९. सर्व सन्माननीय विधानपरिषद व विधानसभा सदस्य
१०. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
११. सर्व प्रशासनिक विभागाचे अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१२. कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे
१३. संचालक, माहिती तंत्रज्ञान, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
१४. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१५. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
१६. संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे
१७. आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे
१८. आयुक्त, राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा तथा सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, ८ वा मजला, न्यु एक्सलसिअर इमारत, ए.के.नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९
१९. सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ८ वा मजला, न्यु एक्सलसिअर इमारत, ए.के.नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९
२०. सचिव, शुल्क नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ३०५, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९, खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१

२१. सर्व जिल्हाधिकारी
२२. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२३. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२४. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२५. आयुक्त, कृषी, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२६. आयुक्त, दुर्ग व्यवसाय विकास, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२७. आयुक्त, मत्स्य व्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२८. संचालक, पशु संवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२९. कुलगुरु, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, ता.मागणगांव, जि.रायगड
३०. कुलगुरु, महाराष्ट्र राज्य आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक
३१. संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९,
खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१
३२. सहसंचालक, तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालये (सर्व), (संचालक, तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत)
३३. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालये (सर्व)
३४. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
(प्रसिद्धीसाठी)
३५. महालेखापाल - १ / २ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर
३६. महालेखापाल - १ / २ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर
३७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
३८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
३९. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
४०. सर्व संबंधित मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक
४१. उप सचिव (मशि/विशि/अर्थसंकल्प), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४२. सर्वसंबंधित कार्यासने (तांशि-३/विशि-३/मशि-२/मशि-४/तांशि-५/तांशि-६/साशि-१),
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४३. निवडनस्ती/तांशि-४.